

ACTA CONCILIORVM
OECVMENICORVM

IVSSV ATQVE MANDATO

SOCIETATIS SCIENTIARVM
ARGENTORATENSIS

EDENDA INSTITVIT

EDVARDVS SCHWARTZ

CONTINVAVIT

JOHANNES STRAUB

TOMVS QVARTVS

VOLVMEN PRIMVM



MDCCCCLXXI

IN AEDIBVS WALTER DE GRUYTER & CO.

BEROLINI

ACTA CONCILIORVM
OECVMENICORVM

IVSSV ATQVE MANDATO

SOCIETATIS SCIENTIARVM
ARGENTORATENSIS

EDENDA INSTITVIT

EDVARDVS SCHWARTZ

CONTINVAVIT

JOHANNES STRAUB

TOMVS QVARTVS
VOLVMEN PRIMVM

MDCCCCLXXI

IN AEDIBVS WALTER DE GRUYTER & CO.

BEROLINI

CONCILIVM VNIVERSALE
CONSTANTINOPOLITANVM
SVB IVSTINIANO HABITVM

VOLVMEN PRIMVM

CONCILII ACTIONES VIII
APPENDICES GRAECAE — INDICES

EDIDIT

JOHANNES STRAUB



MDCCCCLXXI

IN AEDIBVS WALTER DE GRUYTER & CO.

BEROLINI

APPENDIX

VERSIONES GRAECAE

- I 1 Eutycbii epistula ad Vigilium (cf. p. 15, 2—16, 15)
- 2 Vigilii epistula I ad Eutychium (cf. p. 16, 17—18, 14)
- II Sententiae dogmaticae
 - 1 pars prior (cf. p. 208, 1—11)
 - 2 pars posterior (cf. p. 214, 16—28)
- III Canones (cf. p. 215—220)
- IIII Vigilii epistula II ad Eutychium
- V Canones XV (contra Origenem siue Origenistas)

- Π = codex Parisinus gr. 1115 a. 1276
A = codex Arundelianus 529 a. 1111
I = codex Athous monasterii Iwiron gr. 381 s. XV
Z = codex Ambrosianus E 94 sup. s. XIII
Ω = codex Ambrosianus F 48 sup. s. XII
Φ = codex Ambrosianus B 107 sup. s. XII—XIII
M = codex Venetus Marcianus gr. 226 s. XIII—XVIII
Λ = codex Vaticanus gr. 1455 a. 1299
O = codex Vindobonensis hist. gr. 7 s. XII—XIII

M VIII 185 1 Τῶι τὰ πάντα ἀγιωτάτῳ καὶ μακαριωτάτῳ κυρίῳ ἀδελφῶι καὶ συλλειτουργῶι
 Βιγίλιῳ Εὐτύχιῳ. Εἰδότες ὁπόσων ἀγαθῶν αἰτία ἐστὶν ἡ τοῦ θεοῦ εἰρήνη φρο-
 ροῦσα τὰς καρδίας καὶ τὰ νοήματα τῶν πιστῶν καὶ συνάγουσα αὐτοὺς εἰς τὸ ἐν καὶ τὸ
 αὐτὸ φρονεῖν ἐν τῇ περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως ὁμολογίᾳ καὶ τῇ τῶν θείων ἐντολῶν κατορ-
 θώσει καὶ τὸν θεὸν εὐμενῆ καθιστῶσα τοῖς εἰς τὰ ὀρθὰ ὁμονοοῦσι, διὰ τοῦτο σπουδάζοντες 5
 τὴν ἐνωσιν φυλάξαι πρὸς τὴν καθολικὴν καθέδραν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος φανερόν
 ποιούμεν, ὅτι αἰεὶ ἡμεῖς ἐφυλάξαμεν καὶ φυλάττομεν τὴν πίστιν τὴν ἐξ ἀρχῆς παραδοθεῖσαν
 ὑπὸ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς ἀγίοις ἀποστόλοις καὶ παρ’
 ἐκείνων ἐν παντὶ τῶι κόσμῳ κηρυχθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων σαφηνισθεῖσαν
 καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ἀγίαις τέτρασι συνόδοις συνεληθόντων, οἷς διὰ παντὸς καὶ 10
 ἐν πᾶσιν ἀκολουθοῦμεν καὶ δεχόμεθα, τουτέστι τοὺς τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτῶ ἁγίους
 πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ συνεληθόντας καὶ τὸ ἅγιον σύμβολον ἦτοι μάθημα τῆς πίστεως
 ἐκθεμένους καὶ τὴν Ἀρείου μανίαν ἀναθεματίσαντας καὶ τοὺς ταύτην φρονήσαντας ἢ φρο-
 νοῦντας. δεχόμεθα δὲ καὶ τοὺς ῥν ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνεληθόντας,
 οἵτινες τὸ αὐτὸ ἅγιον μάθημα ἐσαφήνισαν καὶ τὰ περὶ τῆς θεότητος τοῦ ἁγίου πνεύματος 15
 ἐτράνωσαν καὶ τὴν αἵρεσιν Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου καὶ τὸν ἀσεβῆ Ἀπολινάριον
 κατέκριναν μετὰ τῶν τὰ αὐτὰ ἐκείνοις φρονησάντων ἢ φρονούντων. δεχόμεθα δὲ καὶ τοὺς
 σ̄ ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν τῇ κατ’ Ἐφεσον πρώτῃ συνόδῳ ἀθροισθέντας, οἵτινες διὰ
 πάντων ἠκολούθησαν τῶι αὐτῶι ἁγίῳ συμβόλῳ ἦτοι μαθήματι καὶ κατέκριναν
 Νεστόριον τὸν ἀσεβῆ καὶ τὰ μυσαρὰ αὐτοῦ δόγματα καὶ τοὺς τὰ ὅμοια αὐτῶι ὀδεδήποτε 20
 φρονήσαντας ἢ φρονούντας. πρὸς τούτοις δὲ δεχόμεθα καὶ τοὺς χλ̄ ἁγίους πατέρας τοὺς
 ἐν Χαλκηδόνι συνεληθόντας, οἵτινες καὶ αὐτοὶ διὰ πάντων συνήνεσαν ταῖς προρρηθείσαις

Eutychiei epistolam ad Vigilium praesent codd. Paris. gr. 1115, fol. 31^u—32^u (Π) et Arundel. 529, fol. 75^u—77^u (A) et Athous Iwiron 381, fol. 308^u—309^u (1); Latine ext. p. 15, 2—16, 15 2—236, 22 cf. p. 237, 1—238, 5 5 διὰ τοῦτο — 236, 4 ἐκκλησίαις adferuntur in sessione Ferrariensi III (V) concilii Florentini [ed. I. Gill S. I., Concilium Florentinum, ser. B, vol. V I (Romae 1953) p. 78—80] (φ).

Π Α Ι, φ [inde a 5 διὰ τοῦτο]

inscr. Ἐκ τοῦ δευτέρου βιβλίου τῶν πρακτικῶν (ἐκ τῶν ὑπομνημάτων ΠΑ) τῆς ἁγίας καὶ (om. ΠΑ) οἰκουμηνικῆς ἑ συνόδου. Ἐπιστολὴ (om. Π) εὐτυχίου ἀρχιεπισκόπου κωνσταντινουπόλεως πρὸς βιγίλιον (Βιγίλιον Α υγιλλιον Π) πάπαν ῥώμης ΠΑΙ 2 υγιλλίῳ Π υιγηλίῳ Α ἰδόντες Π, cf. p. 237, 1 et uers. Lat. 2/3 φρονοῦσα Π 6 καθολικῆ] ἀποστολικὴν Αφ et p. 237, 5 et uers. Lat. ἡμετέρας Α 7 ἡμεῖς αἰεὶ ὑφ. φ 9 ὑπὸ] ἀπὸ Αφ καὶ ἀπὸ — 10 μάλιστα in calce Α 9 ἁγίων om. Ι 10 ἀγίαις] ἄλλαις φ διὰ πάντων Αφ et p. 237, 9 ΙΙ ἐν ἅπασιν φ et p. 237, 9 ΙΙ/12 ἁγίων πατέρων Π 13 ἀποκηρύξαντας καὶ ἀναθεματίσαντας φ ταύτην φ 16 ἀπολλινάριον Π 18 σ̄] διακοσίους Ιφ πρώτῃ] τρίτῃ φ *suprascr.* Ι 19 καὶ om. Π 21 δὲ om. Πφ χλ̄] ἑξακοσίους τριάκοντα φ 22 καλχιδόνι Α ut solet προρρηθείσαις Α

ἀγίαις τρισὶ συνόδοις καὶ ἠκολούθησαν τῶι προειρημένω συμβόλωι ἦτοι μαθήματι τῶι
 παρὰ τῶν τῆν ἀγίων πατέρων ἐκτεθέντι καὶ ὑπὸ τῶν ρν ἀγίων πατέρων σαφηνισθέντι
 καὶ ἀνεθεμάτισαν τοὺς ἕτερον παρὰ τὸ εἰρημένον σύμβολον τολμῶντας διδάσκειν ἢ ἐκτί-
 θεσθαι ἢ παραδιδόναι ταῖς ἀγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις. κατέκριναν δὲ καὶ ἀνεθεμάτισαν
 καὶ Εὐτυχῆ καὶ Νεστόριον καὶ τὰ ἀσεβῆ αὐτῶν δόγματα καὶ τοὺς τὰ ὅμοια αὐτοῖς φρονή- 5
 2 σαντας ἢ φρονοῦντας. τούτων οὕτως ἐχόντων δῆλον ποιούμεν, ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ τῶν
 προειρημένων ἀγίων τεσσάρων συνόδων κριθέντα τε καὶ ὀρισθέντα καὶ ἐφυλάξαμεν καὶ M VIII 188
 φυλάττομεν, ἐπειδὴ, εἰ καὶ κατὰ διαφόρους χρόνους αἱ εἰρημένα ἀγία τέσσαρες σύνοδοι
 ἐγένοντο, ὅμως μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως ἐφυλάξαν καὶ ἐκήρυξαν. δεχό-
 μεθα δὲ καὶ περιπτυσσόμεθα καὶ τὰς ἐπιστολὰς τῶν προέδρων τῆς ἐν Ῥώμῃ ἀποστολικῆς 10
 καθέδρας τῶν τε ἄλλων καὶ Λέοντος τοῦ ἐν ἀγίοις τὰς περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως γεγραμμένας
 3 καὶ περὶ τῶν ἀγίων τεσσάρων συνόδων ἢ μιᾶς ἐξ αὐτῶν. ὁπότε τοῖνυν τὰ προειρημένα
 πάντα καὶ ἐφυλάξαμεν καὶ φυλάττομεν καὶ ἐν τούτοις συμφωνοῦμεν ἀλλήλοις, ἀναγκαῖον
 ἐστὶν ἀντιβληθῆναι περὶ τῶν τριῶν κεφαλαίων, περὶ ὧν τισὶ ζήτησις ἀνεφύη. καὶ διὰ
 τοῦτο αἰτοῦμεν προκαθημένης ἡμῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἀταράχως καὶ μετὰ ἱερα- 15
 τικῆς πραιότητος τῶν ἀγίων προκειμένων εὐαγγελίων τὰ αὐτὰ κεφάλαια ἐν μέσῳ προτι-
 θέμενα κοινῶι τρακτάτωι ζητηθῆναι καὶ ἀντιβληθῆναι καὶ πέρας ἐπιτεθῆναι τῆι ζήτησει
 θεῶι ἀρέσκον καὶ σύμφωνον τοῖς παρὰ τῶν ἀγίων τεσσάρων συνόδων ὀρισθεῖσιν, ἐπειδὴ
 εἰς αὐξήσιν τῆς εἰρήνης καὶ εἰς ὁμόνοιαν τῶν ἐκκλησιῶν συντείνει τὸ πάσης διχονοίας ἐκ
 μέσου ἀναιρουμένης τὰ ὑπὸ τῶν ἀγίων τεσσάρων συνόδων ὀρισθέντα ἀσάλευτα τηρη- 20
 θῆναι τοῦ σεβάσματος τῶν ἀγίων συνόδων ἐν ἅπασι φυλαττομένου. τούτοις δὲ καὶ
 ὑπεσημηνάμεθα.

καὶ ὑπογραφή. ἔρρωμένος ἐν κυρίωι ὑπερέχου ἡμῶν, ἀγιώτατε καὶ μακαριώτατε
 ἀδελφέ. ἐγὼ Εὐτύχιος ἑλεῖ θεοῦ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης πᾶσι τοῖς
 προγεγραμμένοις ὑπέγραφα. 25

Ὁ αὐτὸς λίβελλος ἐγένετο καὶ παρὰ Ἀπολιναρίου τοῦ ὀσιωτάτου ἀρχιεπισκόπου
 τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως καὶ Δομνίνου τοῦ ὀσιωτάτου ἀρχιεπισκόπου τῆς Θεου-
 πολιτῶν καὶ τῶν ὑπ' αὐτοῦ θεοφιλεστάτων ἐπισκόπων τῶν καὶ ἐνδημούντων ταύτηι
 τῆι βασιλίδι πόλει πρὸς τὸν αὐτὸν ὀσιωτάτον Βιγίλιον.

I 2

VIGILII EPISTVLA I AD EUTYCHIVM

Ps. 125, 2 1 Τῶι ἀγαπητῶι ἀδελφῶι Εὐτυχίωι καὶ τοῖς ὑπὸ σὲ ἐπισκόποις Βιγίλιος. Ἐπλη- JK 932
 ρώθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως, ὅτι τῆς συγχύ- 31
 σεως τοῦ διχονοεῖν περιαιρεθείσης τὴν εἰρήνην ὁ θεὸς τῆι αὐτοῦ ἀποκατέστησεν ἐκκλησίαι,
 Ps. 132, 1 ἵνα πληρωθῆι τὸ γεγραμμένον· ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν ἀλλ' ἢ τὸ κατοικεῖν
 ἀδελφούς ἐπὶ τὸ αὐτό; πάνυ γὰρ ἡμᾶς ἐν κυρίωι ἀγαλλιᾶσθαι προσήκει, ὅτιπερ ἐγγρά- 35
 φως ἡμῖν προσηνέχθη πληροφορία τῆς ὑμετέρας ἀγάπης, ἧς ἡ δύναμις οὕτως ἔχει·

30 sq. *Vigilii epist. ad Eutychium ext. in codd. Paris. gr. 1115, fol. 32^v—34^r (Π) et Arundel. 529, fol. 77^v
 —80^v (A) et Athoo Iwiron 381, fol. 309^v—311^r (I); uersio Latina ext. p. 16, 17—18, 14; cf. quae eo loco notauit.*

Π Α Ι, φ [usque ad 4 ἐκκλησίαις]

1 προρρηθέντι Π 2 τῆν om. I ὑπὸ] ἀπὸ ΠΑ 6 ὑπὸ] ἀπὸ ΠΑ 7 τεσσάρων]
 δ I τε om. I 8 εἰ om. Π 12 καὶ om. Π 14 διαντιβληθῆναι ΠΑ 15 ἡμῶν
 om. I 18 τεσσάρων] δ I 20 τεσσάρων] δ I 23 καὶ¹ om. Α καὶ ὑπογραφή om. I
 25 προγεγραμμένης Α 27 μεγαλοπόλεως Π 28 ταύτηι om. I 29 ιγίλιον Π ιγίλιον Α
 30 *inscr.* ἀντίγραφον ἐπιστολῆς Βιγιλίου (ιγίλιου Π) τοῦ ὀσιωτάτου πάπα πρὸς εὐτύχιον τὸν ἀγιώ-
 τaton ἀρχιεπίσκοπον κωνσταντινουπόλεως καὶ τὴν ὑπ' αὐτὸν σύνοδον ΠΑΙ 34/35 ἐγγραφος I *corr.*
 ex ἐγγράφως Α 35 ἡμῶν Π ἡμετέρας Π

2 1 Ειδότες ὁπόσων ἀγαθῶν αἰτία ἐστὶν ἡ τοῦ θεοῦ εἰρήνη φρουροῦσα τὰς καρδίας καὶ τὰ νοήματα τῶν πιστῶν καὶ συνάγουσα [τούς]. αὐτοὺς εἰς τὸ ἐν καὶ τὸ αὐτὸ φρονεῖν ἐν τῇ περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως ὁμολογίᾳ καὶ τῇ τῶν ἐντολῶν κατορθώσει καὶ τὸν θεὸν εὐμενῆ καθιστῶσα τοῖς εἰς τὰ ὀρθὰ ὁμονοοῦσι, διὰ τοῦτο σπουδάζοντες τὴν ἔνωσιν φυλάξαι πρὸς τὴν ἀποστολικὴν καθέδραν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος φανερὸν ποιοῦμεν, ὅτι ἡμεῖς αἰεὶ ἐφυλάξαμεν καὶ φυλάττομεν τὴν πίστιν τὴν ἐξ ἀρχῆς παραδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ παρ' ἐκείνων ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ κηρυχθεῖσαν καὶ ὑπὸ τῶν ἁγίων πατέρων σαφηνισθεῖσαν καὶ μάλιστα ὑπὸ τῶν ἐν ταῖς ἁγίαις τέτρασι συνόδοις συνελθόντων, οἷς διὰ πάντων καὶ ἐν ἅπασιν ἀκολουθοῦμεν καὶ δεχόμεθα, τουτέστι τοὺς τῇ ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν Νικαίᾳ συνελθόντας καὶ τὸ ἅγιον σύμβολον ἦτοι μάθημα τῆς πίστεως ἐκθεμένους καὶ τὴν Ἀρείου μανίαν ἀναθεματίσαντας καὶ τοὺς ταύτην φρονήσαντας ἢ φρονούντας· δεχόμεθα δὲ καὶ τοὺς ῤν ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν Κωνσταντινουπόλει συνελθόντας, οἵτινες τὸ αὐτὸ ἅγιον μάθημα ἐσαφήνισαν καὶ τὰ περὶ τῆς θεότητος τοῦ ἁγίου πνεύματος ἐτράνωσαν καὶ τὴν αἵρεσιν Μακεδονίου τοῦ πνευματομάχου καὶ τὸν ἀσεβῆ Ἀπολινάριον κατέκριναν μετὰ τῶν αὐτὰ ἐκείνοις φρονησάντων ἢ φρονούντων. δεχόμεθα δὲ καὶ τοὺς διακοσίους ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν τῇ κατ' Ἐφεσον πρώτῃ συνόδῳ ἀθροισθέντας, οἵτινες διὰ πάντων ἠκολούθησαν τῷ αὐτῷ ἁγίῳ συμβόλῳ ἦτοι μαθήματι καὶ κατέκριναν Νεστόριον τὸν ἀσεβῆ καὶ τὰ μυσερὰ αὐτοῦ δόγματα καὶ τοὺς τὰ ὅμοια αὐτῷ ὀτεδήποτε φρονήσαντας ἢ φρονούντας. πρὸς τούτοις δὲ δεχόμεθα καὶ τοὺς χλ ἁγίους πατέρας τοὺς ἐν Χαλκηδόνι συνελθόντας, οἵτινες καὶ αὐτοὶ διὰ πάντων συνήνεσαν ταῖς προρρηθείσαις ἁγίαις τρισὶ συνόδοις καὶ ἠκολούθησαν τῷ προειρημένῳ συμβόλῳ ἦτοι μαθήματι τῷ παρὰ τῶν τῇ ἁγίων πατέρων ἐκτεθέντι καὶ ὑπὸ τῶν ῤν ἁγίων πατέρων σαφηνισθέντι καὶ ἀνεθεμάτισαν τοὺς ἕτερον παρὰ τὸ εἰρημένον σύμβολον τολμῶντας διδάσκειν ἢ ἐκτίθεσθαι ἢ παραδίδοιαι ταῖς ἁγίαις τοῦ θεοῦ ἐκκλησίαις. κατέκριναν δὲ καὶ ἀνεθεμάτισαν καὶ Εὐτυχῆ καὶ Νεστόριον καὶ τὰ ἀσεβῆ αὐτῶν δόγματα καὶ τοὺς τὰ ὅμοια αὐτοῖς φρονήσαντας ἢ φρονούντας. τούτων οὕτως ἐχόντων δῆλον ποιοῦμεν, ὅτι πάντα τὰ ὑπὸ τῶν προειρημένων ἁγίων τεσσάρων συνόδων κριθέντα τε καὶ ὀρισθέντα καὶ ἐφυλάξαμεν καὶ φυλάττομεν, ἐπειδὴ, εἰ καὶ κατὰ διαφόρους χρόνους αἱ εἰρημέναι ἁγία τέσσαρες σύνοδοι ἐγένοντο, ὅμως μίαν καὶ τὴν αὐτὴν ὁμολογίαν τῆς πίστεως ἐφύλαξαν καὶ ἐκήρυξαν. δεχόμεθα δὲ καὶ περιπτυσσόμεθα καὶ τὰς ἐπιστολάς τῶν προέδρων τῆς ἐν Ῥώμῃ ἀποστολικῆς καθέδρας τῶν τε ἄλλων καὶ Λέοντος τοῦ ἐν ἁγίοις τὰς περὶ τῆς ὀρθῆς πίστεως γεγραμμένας καὶ περὶ τῶν ἁγίων τεσσάρων συνόδων ἢ μιᾶς ἐξ αὐτῶν. ὁπότε τοίνυν τὰ προειρημένα πάντα καὶ ἐφυλόξαμεν καὶ φυλάττομεν καὶ ἐν τούτοις συμφωνοῦμεν ἀλλήλοις, ἀναγκαῖόν ἐστιν ἀντιβληθῆναι περὶ τῶν τριῶν κεφαλαίων, περὶ ὧν τισὶ ζήτησις ἀνεφύη. καὶ διὰ τοῦτο αἰτοῦμεν προκαθημένης ἡμῶν τῆς ὑμετέρας μακαριότητος ἀταράχως καὶ μετὰ ἱερατικῆς πραιότητος τῶν ἁγίων προκειμένων εὐαγγελίων τὰ αὐτὰ κεφάλαια ἐν μέσῳ προτιθέμενα κοινῶι τρακτάτω

4 διὰ τοῦτο — 25 ἐκκλησίαις cf. *quae ad p. 235, 5—236, 4 notauit.*

Π Α Ι, φ [*inde a 4 διὰ τοῦτο usque ad 25 ἐκκλησίαις*]

2 τοὺς ΠΑ om. I, cf. <i>et p. 235, 3</i>	3 θεῶν ἐντολῶν p. 235, 4	εὐμενᾶ A	5 ὑμῶν Π
8 ὑπὸ] ἀπὸ ΠΑφ	9 ἁγίαις] ἄλλαις φ	10 τριακοσίους δέκα καὶ ὀκτῶ ΑΙ	καὶ ἁγίους Ι
12 ἀποκηρύξαντας καὶ ἀναθεματίσαντας φ	ταύτην] αὐτὴν φ	ῤν] ἑκατὸν πενήκοντα Α	
17 πρώτῃ] τρίτῃ φ	20 δὲ om. φ	χλ] ἑξακοσίους τριάκοντα Αφ	22 συμμόλου Π
πῆ] τῆ καὶ ὀκτῶ Ι τριακοσίων δέκα καὶ ὀκτῶ Α	23 ὑπὸ] ἀπὸ ΠΑ	ῤν] ἑκατὸν πενήκοντα Α	
καὶ ἀνεθεμάτισαν — 25 δὲ om. Ι	24 ἦ ¹ om. Π	27 προειρημένων] πρὸ Α om. Ι	
28 τεσσάρων] δ Ι	36 ἡμῶν om. Α (<i>lacuna erasa</i>) Ι	37 ἐμμέσω Π	

ζητηθῆναι καὶ ἀντιβληθῆναι καὶ πέρας ἐπιτεθῆναι τῆι ζητήσῃ θεῶι ἀρέσκον καὶ συμφωνοῦν τοῖς παρὰ τῶν ἁγίων <τεσσάρων> συνόδων ὀρισθεῖσιν, ἐπειδὴ εἰς αὐξήσιν τῆς εἰρήνης καὶ εἰς ὁμόνοιαν τῶν ἐκκλησιῶν συντείνει τὸ πάσης διχονοίας ἐκ μέσου ἀναιρουμένης τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων τεσσάρων συνόδων ὀρισθέντα ἀσάλευτα τηρηθῆναι τοῦ σεβάσματος τῶν ἁγίων συνόδων ἐν ἅπασι φυλαττομένου. τούτοις δὲ καὶ ὑπεσημηνάμεθα.

- 3 Ταύτης τῆς ὀρθοδόξου ὁμολογίας τὴν φαιδρότητα ἀσμένως περιπτυσζόμενοι τὰ αὐτὰ ἡμεῖς διὰ πάντων καὶ ἐν ἅπασιν ἀποδεχόμενοι φυλάξῃν τε καὶ ἀμωμήτως τηρήσῃν τοῦ θεοῦ ἡμῶν προηγουμένου ἐπαγγελόμεθα ἅπάντων τοίνυν τῶν τῆι ὑμετέροι περιεχομένου ὁμολογία ἐν τῆι οἰκείῃ δυνάμει εἰς τὸ διηνεκὲς μενόντων ἤιτησεν ἢ ἀδελφότης ὑμῶν, ὥστε ἡμῶν προκαθημένων περὶ τῶν τριῶν κεφαλαίων, ἐξ ὧν ζήτησις ἀνεφύη, ἀταράχως τε καὶ μετὰ ἱερατικῆς πραιότητος τῶν ἁγίων προκειμένων εὐαγγελίων συγκριθῆναι καὶ τέλος τῆι ζητήσῃ ταύτη τῶι θεῶι ἀρέσκον καὶ συμβαῖνον τοῖς παρὰ τῶν μνημονευθεισῶν τεσσάρων ἁγίων συνόδων ὀρισθεῖσιν ἐπιτεθῆναι, ἵνα πάσης ἐκ μέσου διχονοίας ἀναιρουμένης τὰ ὑπὸ τῶν ἁγίων τεσσάρων συνόδων ὀρισθέντα ἀσάλευτα φυλαχθεῖη τοῦ σεβάσματος τῶν αὐτῶν συνόδων ἐν ἅπασι φυλαττομένου. ἦνπερ ὁμολογίαν τῶν πατρικῶν παραδόσεων μνημονεύουσιν καὶ αὐταῖς ἀκολουθοῦσιν τοῦτο μὲν ἐν τῆι ὑμῶν ἀδελφότητι, τοῦτο δὲ ἐν ἅπασι τοῖς τὰ ὁμοία ὁμολογήσασί τε καὶ ὁμολογοῦσι παντὸς ἐπαίνου πεπληρωμένην κρίνομεν καὶ ἡμετέρους ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἀληθῶς ἀδελφοὺς ἐπιγινώσκομεν. ὅθεν τὴν τοῦ θεοῦ φιλανθρωπίαν ἱκετεύομεν, ὥστε πάντας ἡμᾶς ἐν ταύτη τῆι ὁμολογίᾳ καὶ ταῖς πατρικαῖς παραδόσεσιν ἐμμένοντας ἀξίους εὐρεθῆναι τοῦ ἐπαγγέλματος ἡμῶν καὶ ἐν τῆι ἡμέρῃ τῆς θείας κρίσεως ἐπ' οὐδεμιᾷ παραβάσει τῶν πατρικῶν διατυπώσεων ὑπευθύνους εὐρεθῆναι. τούτων οὕτως εἰρημένων τῆς ὑμετέρας αἰτήσεως τὸν πόθον ἐγνωκότες ἐπενεῦσαμεν, ἵνα περὶ τῶν τριῶν κεφαλαίων, ἐξ ὧν ζήτησις ἀνεφύη, γινομένης κανονικῆς συνόδου καὶ τοῦ δικαίου φυλαττομένου ἐν μέσῳ [τῶν] προκειμένων τῶν ἁγίων εὐαγγελίων ἅμα τοῖς ἐνωθεῖσιν ἡμῖν ἀδελφοῖς σύγκρισιν ποιησώμεθα καὶ τέλος δοθῇ τῶι θεῶι ἀρέσκον καὶ συμβαῖνον τοῖς παρὰ τῶν ἁγίων τεσσάρων συνόδων ὀρισθεῖσιν, εἰδότες δηλαδὴ, καθάπερ καὶ ἡ τῆς κοινῆς ὁμολογίας μαρτυρία δείκνυσιν, ὡς τῶν μνημονευθεισῶν τεσσάρων συνόδων ἐν ἅπασι τὸ σέβας φυλάττεται. ὑπογραφή. ὁ θεὸς σὲ ὑγιῆ διαφυλάξει, ἀδελφὲ τιμιώτατε.
- 4 ἐδόθη πρὸ ἐπτὰ εἰδῶν Ἰανουαρίων βασιλείας τοῦ δεσπότη τοῦ Ἰουστινιανοῦ τοῦ αἰωνίου Αὐγούστου ἔτους εἰκοστοεβδόμου μετὰ τὴν ὑπατείαν Βασιλείου τοῦ λαμπροτάτου ἔτους δωδεκάτου.
- 5 Τῶι αὐτῶι τύπῳ ἔγραψε καὶ πρὸς Ἀπολινάριον τὸν ὀσιώτατον ἀρχιεπίσκοπον τῆς Ἀλεξανδρέων μεγαλοπόλεως καὶ πρὸς Δομνῖνον τὸν ὀσιώτατον ἀρχιεπίσκοπον τῆς Θεουπολιτῶν καὶ τὴν ὑπ' αὐτοὺς σύνοδον.

ΠΑΙ

1 ἐπιζητηθῆναι τῆι συζητήσῃ Π 2 τεσσάρων *om.* ΠΑΙ 6 αὐτὰ καὶ I 9 μενόντων] μόνον τῶν Π *ex* μόνον τῶν *corr.* A ὥστε] ὃ ὅτε Π 10 ἐξ] *cf.* p. 237, 35 περὶ 12/13 τεσσάρων] δ I 14 ὑπὸ] ἀπὸ ΠΑ τεσσάρων] δ I 24 ἐμέσω Π τῶν¹ Π *om.* ΑΙ 25 ποιησώμεθα A 28 ὑπογραφή *om.* I 30 ἐπτὰ] VIII *uers. Lat.* 31 ὑπατίαν ΠΑ βελισσαρίου I 32 δωδεκάτου] ιβ I

5

M VIII 189

10

15

20

25

29

d. 7. m. Ian.

a. 553

35

II

SENTENTIA SYNODICA

M VIII 368

Τῆς ἁγίας καὶ οἰκουμενικῆς ἐ συνόδου ἐκ τῆς ἧ πράξεως κατὰ Θεοδώρου ἐπισκόπου γενομένου Μομφουεστίας.

- 1 Ἡ ἁγία σύνοδος εἶπε· Τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ τὴν cf. Matth. 25, 14—30
ἐν τοῖς εὐαγγελίοις παραβολὴν πρὸς τὴν ἐκάστου δύναμιν τὰ τάλαντα διανείμαντος καὶ 5
τὴν ἐργασίαν τούτων ἐν καιρῶι τῶι δέοντι ἀπαιτοῦντος, εἰ ὁ πιστευθεὶς τὸ ἐν τάλαντον
καὶ φυλάξας ἀμείωντον, ἐφ' ὧι οὐκ εἰργάσατο καὶ ἐπλεόνασε τὸ πιστευθὲν, καταδικάζεται, 5
πόσωι μείζονι καὶ φοβερῶι κρίματι ὑπόκειται ὁ μὴ μόνων τῶν καθ' ἑαυτὸν ἀμελήσας, ἀλλὰ
καὶ ἑτέροις σκανδάλου καὶ ταραχῆς γενόμενος αἴτιος, προδήλου πᾶσι τοῖς εὐσεβέσι καθε-
στῶτος ὡς, ἡνίκα περὶ πίστεως λόγος κινεῖται, οὐ μόνον ὡς ἀσεβῆς κατακρίνεται, ἀλλὰ 10
καὶ ὡς δυνάμενος μὲν κωλύσαι τὴν ἀσέβειαν, ἀμελήσας δὲ περὶ τὴν τῶν ἑτέρων διόρθωσιν. 10
καὶ ἡμεῖς τοῖνυν ποιμαίνειν πιστευθέντες τὴν ἐκκλησίαν τοῦ κυρίου, εὐλαβούμενοι τὴν κατὰ cf. Ier. 48, 10
ρὰν τὴν ἀπειλουμένην τοῖς ἀμελῶς τὰ ἔργα κυρίου ποιοῦσι, σπουδῆν ποιούμεθα τὸ καλὸν
τῆς πίστεως σπέρμα διαφυλάξαι καθαρὸν ἀπὸ τῶν τοῦ ἐχθροῦ ἐπιστειρομένων τῆς ἀσε- cf. Matth. 13, 24 sq.
βείας ζιζανίων.
- 2 Κατακρίνομεν δὲ καὶ ἀναθεματίζομεν πρὸς τοῖς ἄλλοις ἄπασιν αἰρετικοῖς τοῖς κατα- 15
κριθεῖσι καὶ ἀναθεματισθεῖσι παρὰ τῶν εἰρημένων ἁγίων τεσσάρων συνόδων καὶ ἀπὸ τῆς
ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καὶ Θεόδωρον τὸν γενόμενον ἐπίσκοπον
Μομφουεστίας καὶ τὰ ἀσεβῆ αὐτοῦ συγγραμματα καὶ τὰ ἀσεβῶς συγγραφέντα παρὰ Θεο-
δωρήτου κατὰ τε τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου 20
καὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ ἁγίας πρώτης συνόδου, καὶ ὅσα ὑπὲρ συνηγορίας Θεοδώρου καὶ
Νεστορίου αὐτῶι γέγραπται. καὶ πρὸς τούτοις ἀναθεματίζομεν καὶ τὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν 20
τὴν λεγομένην παρὰ Ἰβρα γεγράφθαι πρὸς Μάριν τὸν Πέρσην, τὴν ἀρνούμενην τὸν θεὸν
λόγον ἐκ τῆς ἁγίας Μαρίας τῆς θεοτόκου σαρκωθέντα ἄνθρωπον γεγενῆσθαι καὶ τὸν θεο-
πέσιον Κύριλλον ὡς αἰρετικὸν διαβάλλουσαν καὶ μεμφομένην μὲν τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην 25
ἁγίαν σύνοδον ὡς χωρὶς κρίσεως καὶ ζητήσεως Νεστόριον καθελοῦσαν καὶ τὰ δώδεκα 25

1—14 *initium sententiae dogmaticae ext. in codd. Paris. gr. 1115, fol. 38^u—39^r (Π) et Ambros. gr. E 94 sup., fol. 219^r (Z), cf. et in praefatione p. XXV; Latine ext. p. 208, 1—11 3 Τοῦ — 4 παραβολὴν adj. Euagrius, h. e. IV 38 [ed. Bidez-Parmentier p. 188, 8—9] 15—240, 2 adj. Georgius Monachus, Chronicon [ed. C. de Boor, vol. II p. 640, 3—21] et Georgius Cedrenus, Compendium historiarum [PG 121, 729 D—732 A]; Latine ext. p. 214, 16—28 15—22 Πέρσην adj. Euagrius, h. e. IV 38 [ed. Bidez-Parmentier p. 188, 10—21] 15—21 γέγραπται ext. in definitione apocristiariorum Gregorii papae IX [Mansi XXIII 65/66 A—B] (Aroc.).*

Π Z [usque ad 14]

1 καὶ om. Z 2 μομφουεστίας ΠZ 3 Ἡ om. Π 3/4 κατὰ τῶν εὐαγγελικῶν παρα-
βολῶν Z 4 ἐν om. Π τὸ τάλαντον Z 5 εἰ| αἰεὶ Π 6 τὸ—7 φοβερῶι om. Z 7 τῶι
κρίματι Z καθ' ἑαυτῶν Z 9 ὡς ἡνίκα| ὀρηνίκα Z πίστεως om. Z 12 τὴν om. Z
ἀπειλούμενοι Z τὰ ἔργα ποιοῦσι τοῦ κυρίου *trp.* Z σπουδᾶς Z 13 τῶν om. Z τῆς² τῶν Z
15 *inscr.* λέγει γὰρ ἡ πέμπτη ἁγία καὶ καθολικὴ σύνοδος ἐν πράξει ὀγδόῃ οὕτως *Aroc.* 16 παρὰ| ὑπὸ
Georg., Cedr. παρὰ τε *Aroc.* 16/17 καὶ ἀπὸ τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας om.
Georg., Cedr. 17 ἁγίας om. *Aroc.* καὶ ἀποστολικῆς om. *Aroc.* τὸν om. *Cedr.* λεγόμενον
Euagr. 18 Μομφουεστίας *Georg.* ἀσεβῆ| δυσεβῆ *Georg., Cedr.* καὶ² — Θεοδωρήτου| καὶ μέντοι
καὶ τὰ κακῶς παρὰ Θεοδωρήτου συγγραφέντα *Georg., Cedr.* 20 πρώτης| τρίτης *Aroc.* 21 αὐτοῦ
Aroc. καὶ¹ om. *Georg., Cedr.* 23 Μαρίας τῆς θεοτόκου| παρθένου τῆς θεοτόκου Μαρίας *Cedr., cf.*
dei genetrice et semper uirgine Maria uers. Lat.

κεφάλαια τοῦ μακαρίου Κυρίλλου διαπτύουσιν, ἐκδικοῦσαν δὲ τὸν Νεστόριον καὶ Θεόδωρον καὶ τὰ θεοστυγῆ αὐτῶν συγγράμματα τε καὶ δόγματα.

III

CANONES

- 1 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος μίαν φύσιν ἢ τοι οὐσίαν M VIII 376
μίαν τε δύναμιν καὶ ἐξουσίαν, τριάδα ὁμοούσιον, μίαν θεότητα ἐν τρισὶν ὑποστάσεσιν ἤγουν L V 568
I Cor. 8, 6 προσώποις προσκυνουμένην, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. εἷς γὰρ θεὸς καὶ πατήρ, ἐξ L V 569
οὔ τὰ πάντα, καὶ εἷς κύριος Ἰησοῦς Χριστός, δι' οὔ τὰ πάντα, καὶ ἐν πνεῦμα M VIII 377
ἁγίον, ἐν ᾧ τὰ πάντα. 7
- 2 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τοῦ θεοῦ λόγου εἶναι τὰς δύο γεννήσεις, τὴν τε πρὸ αἰώνων ἐκ
τοῦ πατρὸς ἀχρόνως καὶ ἀσωμάτως τὴν τε ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν τοῦ αὐτοῦ κατελ-
θόντος ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντος ἐκ τῆς ἁγίας ἐνδόξου θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου 10
Μαρίας καὶ γεννηθέντος ἐξ αὐτῆς, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.
- 3 Εἴ τις λέγει ἄλλον εἶναι τὸν θεὸν λόγον τὸν θαυματουργήσαντα καὶ ἄλλον τὸν
cf. Gal. 4, 4 Χριστὸν τὸν παθόντα ἢ τὸν θεὸν λόγον συνεῖναι λέγει τῷ Χριστῷ γενομένῳ ἐκ γυναικὸς
ἢ ἐν αὐτῷ εἶναι ὡς ἄλλον ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' οὐχ ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν
Χριστὸν τὸν τοῦ θεοῦ λόγον σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα καὶ τοῦ αὐτοῦ τὰ τε θαύ- 15
ματα καὶ τὰ πάθη, ἅπερ ἐκουσίως ὑπέμεινε σαρκί, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.
- 4 Εἴ τις λέγει κατὰ χάριν ἢ κατὰ ἐνέργειαν ἢ κατὰ ἀξίαν ἢ κατὰ ἰσοτιμίαν ἢ κατὰ
ἀυθεντίαν ἢ ἀναφοράν ἢ σχέσιν ἢ δύναμιν τὴν ἕνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς ἄνθρωπον
γεγενῆσθαι ἢ κατὰ εὐδοκίαν, ὡς ἀρεσθέντος τοῦ θεοῦ λόγου τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ εὔ

3 sq. *Canonum versio Graeca ext. in codd. Paris. gr. III 5, fol. 34^r—36^v (Π), Arundel. 529, fol. 82^v—87^r (A), Iviron 381, fol. 311^r—314^v (I), Ambros. B 107 sup., fol. 43^v—44^r (Φ), Ambros. E 94 sup., fol. 235^r—235^v (Z), Ambros. F 48 sup., fol. 85^v—87^r (Ω), Marcian. 226, fol. 43^v—44^r (M) et in concil. Lateran. (cod. Vatic. gr. 1455, fol. 97^r—100^r = Λ) [Mansi X 1045 sq. (μ)], cf. et in praefatione p. XXVI. Latine ext. p. 215—220; quae ratio intercedat inter huius concilii canones et XIII anathematismos a Iustiniano in edicto de recta fide [p. 90—95 (Schwartz)] similiter prolatis, in praefatione notavi.*

Π Ω Φ Μ Ι Ζ Λ μ [inde a 3], Α [3 ΕΙ — πνεύματος]

1 τὸν om. Georg., Cedr. 2 post δόγματα praeb. Georg., Cedr.: διὸ δὴ τοῖνον τὰς μὲν τῶν
αἰρετικῶν τούτων καὶ πάντων ἀθροιστούς γλώσσας καὶ τὰς τούτων ἀσεβεστάτους συγγραφὰς αὐτοῦς
τε τοὺς αἰρετικούς τοὺς μέχρι τέλους ἐμμέναντας τῇ οἰκείᾳ κακοδοξίᾳ καὶ πονηρίᾳ μετὰ τοῦ (τοῦ om.
Cedr.) πατρὸς τοῦ ψεύδους εἰκότως διαβόλου συναριθμοῦντες ἐροῦμεν· πορεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν
καὶ τῇ φλογί, ἢ ἐξεκαύσατε. 3 inscr. Ἐκ τῆς ὀγδόης πράξεως τῆς ἁγίας οἰκουμένης ἔ συνόδου
κατὰ Θεοδώρου ἐπισκόπου γενομένου Μομφουεστίας Π Κεφάλαια δογματικὰ τῆς ἁγίας οἰκουμένης
ἔ συνόδου τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει γενομένης (πέμπτης ἐν Κ. γενομένης συνόδου Α) κατὰ Θεοδώρου
ἐπισκόπου γενομένου (γεναμένου Α) μομφουεστίας Ω Φ Μ Ι Ζ Α Ὅρος κεφαλαίωδης τῆς ἁγίας
πέμπτης συνόδου τῆς ἐπὶ Ἰουστινιανοῦ τοῦ τῆς θείας λήξεως ἀθροισθείσης ἐν Κωνσταντινουπόλει μ ἢ τοι
οὐσίαν om. Ζ 5 εἷς — 7 πάντα om. Ω 10 ἐκ τῆς om. Μ ἐνδόξου] καὶ Ζ 11 ὁ τοιοῦτος om. Ω Φ Μ Ζ
13 γιννωμένοι ἢ γεννωμένοι Λ 17 κατὰ ἀταξίαν Π 18 πρὸς τὸν ΙΖ 19 τῷ ἀνθρώπῳ
Ω Φ Μ Ι Ζ Λ μ

καὶ καλῶς δόξαι αὐτῶι περὶ αὐτοῦ, καθὼς Θεόδωρος μαινόμενος λέγει, ἢ κατὰ ὁμωνυμίαν, καθ' ἣν οἱ Νεστοριανοὶ τὸν θεὸν λόγον Ἰησοῦν καὶ Χριστὸν καλοῦντες καὶ τὸν ἄνθρωπον κεχωρισμένως Χριστὸν καὶ υἱὸν ὀνομάζοντες καὶ δύο πρόσωπα προφανῶς λέγοντες κατὰ μόνην τὴν προσηγορίαν καὶ τιμὴν καὶ ἀξίαν καὶ προσκύνησιν καὶ ἐν πρόσωπον καὶ ἕνα Χριστὸν ὑποκρίνονται λέγειν, ἀλλ' οὐχ ὁμολογεῖ τὴν ἔνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς σάρκα 5 ἐμψυχωμένην ψυχῆι λογικῆι καὶ νοερῆι κατὰ σύνθεσιν ἡγουν καθ' ὑπόστασιν γεγενῆσθαι, καθὼς οἱ ἅγιοι πατέρες ἐδίδαξαν, καὶ διὰ τοῦτο μίαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν, ὃ ἐστὶν ὁ κύριος Ἰησοῦς Χριστός, εἰς τῆς ἁγίας τριάδος, ὃ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. πολυτρόπως γὰρ νοουμένης τῆς ἐνώσεως οἱ μὲν τῆι ἀσεβείαι Ἀπολιναρίου καὶ Εὐτυχοῦς ἀκολουθοῦντες τῶι ἀφανισμῶι τῶν συνελθόντων προσκείμενοι τὴν κατὰ σύγχυσιν ἔνωσιν πρεσβεύουσιν, οἱ 10 δὲ τὰ Θεοδώρου καὶ Νεστορίου φρονοῦντες τῆι διαιρέσει χαίροντες σχετικὴν τὴν ἔνωσιν ἐπεισάγουσιν. ἡ μὲντοι ἁγία τοῦ θεοῦ ἐκκλησία ἐκατέρας αἰρέσεως τὴν ἀσεβειαν ἀποβαλλομένη τὴν ἔνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τὴν σάρκα κατὰ σύνθεσιν ὁμολογεῖ, ὅπερ ἐστὶ καθ' ὑπόστασιν. ἡ γὰρ κατὰ σύνθεσιν ἔνωσις ἐπὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου οὐ μόνον ἀσύγχυτα τὰ συνελθόντα διαφυλάττει, ἀλλ' οὐδὲ διαίρεσιν ἐπιδέχεται. 15

L V 372

M VIII 380

5 Εἴ τις τὴν μίαν ὑπόστασιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ οὕτως ἐκλαμβάνει ὡς ἐπιδεχομένην πολλῶν ὑποστάσεων σημασίαν καὶ διὰ τούτου εἰσάγειν ἐπιχειρεῖ ἐπὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου δύο ὑποστάσεις ἥτοι δύο πρόσωπα καὶ τῶν παρ' αὐτοῦ εἰσαγομένων δύο προσώπων ἐν πρόσωπον λέγει κατὰ ἀξίαν καὶ τιμὴν καὶ προσκύνησιν, καθάπερ Θεόδωρος καὶ Νεστόριος μαινόμενοι συνεγράψαντο, καὶ συκοφαντεῖ τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι 20 σύνοδον ὡς κατὰ ταύτην τὴν ἀσεβῆ ἔννοιαν χρησαμένην τῶι τῆς μιᾶς ὑποστάσεως ῥήματι, ἀλλὰ μὴ ὁμολογεῖ τὸν τοῦ θεοῦ λόγον σαρκὶ καθ' ὑπόστασιν ἐνωθῆναι καὶ διὰ τοῦτο μίαν αὐτοῦ τὴν ὑπόστασιν ἥτοι ἐν πρόσωπον, οὕτω τε καὶ τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον μίαν ὑπόστασιν τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ ὁμολογήσαι, ὃ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. οὔτε γὰρ προσθήκην προσώπου ἡγουν ὑποστάσεως ἐπεδέξατο ἡ ἁγία τριάς 25 καὶ σαρκωθέντος τοῦ ἐνὸς τῆς ἁγίας τριάδος θεοῦ λόγου.

6 Εἴ τις καταχρηστικῶς, ἀλλ' οὐκ ἀληθῶς θεοτόκον λέγει τὴν ἁγίαν ἔνδοξον ἀειπάρθενον Μαρίαν ἢ κατὰ ἀναφορὰν ὡς ἀνθρώπου ψилоῦ γεννηθέντος, ἀλλ' οὐχὶ τοῦ θεοῦ λόγου σαρκωθέντος <καὶ γεννηθέντος> ἐξ αὐτῆς, ἀναφερομένης δὲ κατ' ἐκείνους τῆς τοῦ ἀνθρώπου γεννήσεως ἐπὶ τὸν θεὸν λόγον ὡς συνόντα τῶι ἀνθρώπῳ γεννωμένῳ, καὶ 30 συκοφαντεῖ τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον ὡς κατὰ ταύτην τὴν ἀσεβῆ ἐπινοηθεῖσαν παρὰ Θεοδώρου ἔννοιαν θεοτόκον τὴν παρθένον εἶπουσαν, ἢ εἴ τις ἀνθρωποτόκον αὐτὴν καλεῖ ἢ Χριστοτόκον ὡς τοῦ Χριστοῦ μὴ ὄντος θεοῦ, ἀλλὰ μὴ κυρίως καὶ κατὰ ἀλήθειαν θεοτόκον αὐτὴν ὁμολογεῖ διὰ τὸ τὸν πρὸ τῶν αἰώνων ἐκ τοῦ πατρὸς γεννηθέντα θεὸν λόγον ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐξ αὐτῆς σαρκωθῆναι καὶ γεννηθῆναι οὕτω τε εὐσεβῶς 35 καὶ τὴν ἁγίαν ἐν Χαλκηδόνι σύνοδον θεοτόκον αὐτὴν ὁμολογήσαι, ὃ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.

Π Ι Α μ, Ω Φ Μ Ζ [usque ad 15]

2 καθὼς Α μ καὶ¹ om. Ζ μ καὶ² — 3 ὀνομάζοντες om. Μ κεχωρισμένους Φ
6 ἐμψυχωμένην Ι Α τῆι ψυχῆι μ 7 ἅγιοι om. Ω Φ Μ Ζ 8] ὃς Ω 7/8 ὃς ἐστὶν αὐτὸς ὁ κύριος ἡμῶν Α μ
8 ὁ εἰς Α μ τῆς τριάδος τῆς ἁγίας *in p.* Ζ 10 ἀφανισμῶι Ω τῶν om. Φ Ζ προκείμενοι Π τὴν
ἔνωσιν Π 13 θεοῦ om. Ζ 14 γὰρ om. Ζ 15 φυλάττει Ω Μ Ζ οὐδὲ] οὔτε Α μ *post*
ἐπιδέχεται *des.* Ω Φ Μ Ζ 23 καλχηδόνι Ι 29 σαρκωθέντος καὶ τῆς ἐξ αὐτῆς Π σαρκωθέντος
ἐξ αὐτῆς Ι Α μ, *sed cf. incarnato et nato ex ipsa uers. Lat.* κατ' ἐκείνου Π, *sed cf. sicut illi dicunt*
uers. Lat. 31 συκοφαντεῖν Π 34 διὰ τὸ τῶν πρὸ αἰώνων Π Ι 36 καλχηδόνι Ι

- 7 Εἴ τις ἐν δύο φύσεσι λέγων μὴ ὡς ἐν θεότητι καὶ ἀνθρωπότητι τὸν ἕνα κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν γνωρίζεσθαι ὁμολογεῖ, ἵνα διὰ τούτου σημάνη τὴν διαφορὰν τῶν φύσεων, ἐξ ὧν ἀσυγχύτως ἢ ἀφραστος ἕνωσις γέγονεν, οὔτε τοῦ λόγου εἰς τὴν τῆς σαρκὸς μεταποιηθέντος φύσιν οὔτε τῆς σαρκὸς πρὸς τὴν τοῦ λόγου φύσιν μεταχωρησάσης, (μένει γὰρ ἑκάτερον, ὅπερ ἐστὶ τῆι φύσει, καὶ γενομένης τῆς ἐνώσεως καθ' ὑπόστασιν), ἀλλ' ἐπὶ διαιρέσει τῆι ἀνά μέρος τὴν τοιαύτην λαμβάνει φωνὴν ἐπὶ τοῦ κατὰ Χριστὸν μυστηρίου ἢ τὸν ἀριθμὸν τῶν φύσεων ὁμολογῶν ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ ἐνὸς κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ θεοῦ λόγου σαρκωθέντος μὴ τῆι θεωρίαι μόνη τὴν διαφορὰν τούτων λαμβάνει, ἐξ ὧν καὶ συνετέθη, οὐκ ἀναιρουμένη διὰ τὴν ἕνωσιν, (εἰς γὰρ ἐξ ἀμφοῖν καὶ δι' ἐνὸς ἀμφοτέρα), ἀλλ' ἐπὶ τούτῳ κέχρηται τῷ ἀριθμῷ, ὡς κεχωρισμένας καὶ ἰδιούποστάτους εἶναι τὰς φύσεις, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. M VIII 381
L V 573
- 8 Εἴ τις ἐκ δύο φύσεων θεότητος καὶ ἀνθρωπότητος ὁμολογῶν τὴν ἕνωσιν γεγενῆσθαι ἢ μίαν φύσιν τοῦ θεοῦ λόγου σεσαρκωμένην λέγων μὴ οὕτως αὐτὰ λαμβάνη, καθάπερ οἱ ἅγιοι πατέρες ἐδίδαξαν, ὅτι ἐκ τῆς θείας φύσεως καὶ τῆς ἀνθρωπίνης τῆς ἐνώσεως καθ' ὑπόστασιν γενομένης εἰς Χριστὸς ἀπετελέσθη, ἀλλ' ἐκ τῶν τοιούτων φωνῶν μίαν φύσιν ἦτοι οὐσίαν θεότητος καὶ σαρκὸς τοῦ Χριστοῦ εἰσάγειν ἐπιχειρεῖ, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. καθ' ὑπόστασιν γὰρ λέγοντες σαρκὶ τὸν μονογενῆ λόγον ἠνώσθαι οὐκ ἀνάχυσιν τινα τὴν εἰς ἀλλήλους τῶν φύσεων πεπραχθεὶ φαμεν, μενούσης δὲ μᾶλλον ἑκατέρας τοῦτο ὅπερ ἐστίν, ἠνώσθαι σαρκὶ νοοῦμεν τὸν λόγον· διὸ καὶ εἰς ἐστὶν ὁ Χριστὸς θεὸς καὶ ἀνθρώπος, ὁ αὐτὸς ὁμοούσιος τῷ πατρὶ κατὰ τὴν θεότητα καὶ ὁμοούσιος ἡμῖν ὁ αὐτὸς κατὰ τὴν ἀνθρωπότητα· ἐπ' ἴσης γὰρ καὶ τοὺς ἀνά μέρος διαιροῦντας ἦτοι τέμνοντας καὶ τοὺς συγχέοντας τὸ τῆς θείας οἰκονομίας μυστήριον τοῦ Χριστοῦ ἀποστρέφεται καὶ ἀναθεματίζει ἢ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία. 15
20
- 9 Εἴ τις προσκυνεῖσθαι ἐν δυσὶ φύσεσι λέγει τὸν Χριστὸν, ἐξ οὗ δύο προσκυνήσεις εἰσάγονται ἰδίαι τῷ θεῷ λόγῳ καὶ ἰδίαι τῷ ἀνθρώπῳ, ἢ εἴ τις ἐπὶ ἀναιρέσει τῆς σαρκὸς ἢ ἐπὶ συγχύσει τῆς θεότητος καὶ τῆς ἀνθρωπότητος ἢ μίαν φύσιν ἤγουν οὐσίαν τῶν συνελθόντων τερατευόμενος οὕτω προσκυνεῖ τὸν Χριστὸν, ἀλλ' οὐχὶ μιᾷ προσκυνήσει τὸν θεὸν λόγον σαρκωθέντα μετὰ τῆς ἰδίας αὐτοῦ σαρκὸς προσκυνεῖ, καθάπερ ἢ τοῦ θεοῦ ἐκκλησία παρέλαβεν ἐξ ἀρχῆς, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. 25
M VIII 384
- 10 Εἴ τις οὐχ ὁμολογεῖ τὸν ἑσταυρωμένον σαρκὶ κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστὸν θεὸν εἶναι ἀληθινὸν καὶ κύριον τῆς δόξης καὶ ἕνα τῆς ἁγίας τριάδος, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. L V 576
1 Cor. 2, 8 31
- 11 Εἴ τις μὴ ἀναθεματίζει Ἄρειον, Εὐνόμιον, Μακεδόنيον, Ἀπολινάριον, Νεστόριον, Εὐτυχεᾶ καὶ Ὀριγένην μετὰ τῶν ἀσεβῶν αὐτῶν συγγραμμάτων καὶ τοὺς ἄλλους πάντας αἰρετικούς τοὺς κατακριθέντας καὶ ἀναθεματισθέντας ὑπὸ τῆς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν προειρημένων ἁγίων τεσσάρων συνόδων καὶ τοὺς τὰ ὅμοια τῶν προειρημένων αἰρετικῶν φρονήσαντας ἢ φρονοῦντας καὶ μέχρι τέλους τῆι οἰκείαι ἀσεβείαι ἐμμεῖναντας, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω. 35

I—II *adjertur in epist. I Agathonis papae in actis concil. Constantinop. III [Mansi XI 256] (= κ).*

Π, A [*inde a 2* σημάνη], I Λ μ, κ [*usque ad 11*]

2 γνωρίζεται Π σημάνη A σημαίνη μκ 5/6 ἐπεὶ διαιρέσει Π ἐπειδὴ αἰρέσει Λμ 7 καὶ ἐνὸς I 8 σαρκωθέντος θεοῦ λόγου *trp.* I 9 ἀνηρημένην Λμκ 10 ἐπεὶ Λμ εἶναι] εἰ καὶ Π 11 φύσεις λέγων Λμ 12 Εἴ] Ἡ A γεγενεῖσθαι A *ut solet* 13 λαμβάνει ΑΛμ καὶ οἱ Π 17 σαρκὶ *om.* Π 18 ἀλλήλας ΑΛμ τοῦτο *om.* Π 25 ἀναιρέσει] διαιρέσει Λμ 26 ἐπὶ *om.* Λμ ἡ² *om.* ΙΛ 30 οὐκ A θεὸν *om.* Π 32 Νεστόριον *om.* I 35 ἁγί-
ων — 36 προειρημένων *repet.* Π *om.* I

12 Εἴ τις ἀντιποιεῖται Θεοδώρου τοῦ ἀσεβοῦς τοῦ Μοψουεστίας τοῦ εἰπόντος ἄλλον εἶναι τὸν θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ὑπὸ παθῶν ψυχῆς καὶ τῶν τῆς σαρκὸς ἐπιθυμιῶν ἐνοχλούμενον καὶ τῶν χειρόνων κατὰ μικρὸν χωριζόμενον καὶ οὕτως ἐκ προκοπῆς ἔργων βελτιωθέντα καὶ ἐκ πολιτείας ἄμωμον καταστάντα ὡς ψιλὸν ἄνθρωπον βαπτισθῆναι εἰς ὄνομα πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος καὶ διὰ τοῦ βαπτίσματος τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος λαβεῖν καὶ υἰοθεσίας ἀξιωθῆναι καὶ κατ' ἰσότητα βασιλικῆς εἰκόνης εἰς πρόσωπον τοῦ θεοῦ λόγου προσκυνεῖσθαι καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἄτρεπτον ταῖς ἐννοίαις καὶ ἀναμάρτητον παντελῶς γενέσθαι· καὶ πάλιν εἰρηκότος τοῦ αὐτοῦ ἀσεβοῦς Θεοδώρου τὴν ἔνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τὸν Χριστὸν τοιαύτην γεγενῆσθαι, οἷαν εἶπεν ὁ ἀπόστολος ἐπὶ ἀνδρὸς καὶ γυναικός· ἔσονταί οἱ δύο εἰς σάρκα μίαν, καὶ πρὸς ταῖς ἄλλαις ἀριθμητοῖς αὐτοῦ βλασφημίαις τολμήσαντος εἰπεῖν, ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐμφυσήσας ὁ κύριος τοῖς μαθηταῖς καὶ εἰπὼν· λάβετε πνεῦμα ἅγιον, οὐ δέδωκεν αὐτοῖς πνεῦμα ἅγιον, ἀλλὰ σχήματι μόνον ἐνεφύσησε· οὗτος δὲ καὶ τὴν ὁμολογίαν Θωμᾶ τὴν ἐπὶ τῆι ψηλαφήσει τῶν χειρῶν καὶ τῆς πλευρᾶς τοῦ κυρίου μετὰ τὴν ἀνάστασιν, τὸ ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου, εἶπε μὴ εἰρηθῆναι περὶ τοῦ Χριστοῦ παρὰ τοῦ Θωμᾶ, (οὐδὲ γὰρ αὐτὸν εἶναι λέγει τὸν Χριστὸν θεόν), ἀλλ' ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς ἀναστάσεως ἐκπλαγέντα τὸν Θωμᾶν ὑμῆσαι τὸν θεὸν τὸν ἐγείραντα τὸν Χριστόν· τὸ δὲ χεῖρον, καὶ ἐν τῆι τῶν πράξεων τῶν ἀποστόλων γενομένη παρ' αὐτοῦ δῆθεν ἐρμηνείαι συγκρίνων ὁ αὐτὸς Θεόδωρος τὸν Χριστὸν Πλάτωνι καὶ Μανιχαίῳ καὶ Ἐπικούρω καὶ Μαρκίῳ λέγει, ὅτι, ὥσπερ ἐκείνων ἕκαστος εὐράμενος οἰκεῖον δόγμα τοὺς αὐτῷ μαθητεύσαντας πεποίηκε καλεῖσθαι Πλατωνικούς καὶ Μανιχαίους καὶ Ἐπικουρείους καὶ Μαρκιωνιστάς, τὸν ὁμοιον τρόπον καὶ τοῦ Χριστοῦ εὐραμένου τὸ δόγμα ἐξ αὐτοῦ τοὺς Χριστιανούς καλεῖσθαι· εἴ τις τοίνυν ἀντιποιεῖται τοῦ εἰρημένου ἀσεβεστάτου Θεοδώρου καὶ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, ἐν οἷς τὰς τε εἰρημένας καὶ ἄλλας ἀναριθμήτους βλασφημίας ἐξέχεε κατὰ τοῦ μεγάλου θεοῦ καὶ σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἀλλὰ μὴ ἀναθεματίζει αὐτὸν καὶ τὰ ἀσεβῆ αὐτοῦ συγγράμματα καὶ πάντας τοὺς δεχομένους ἢ καὶ ἐδικοῦντας αὐτὸν ἢ λέγοντας ὀρθοδόξως αὐτὸν ἐκθέσθαι καὶ τοὺς γράψαντας ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τὰ αὐτὰ ἐκείνῳ φρονήσαντας ἢ καὶ τοὺς γράφοντας ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ τοὺς τὰ ὅμοια αὐτῷ φρονούντας ἢ φρονήσαντας πῶποτε καὶ μέχρι τέλους ἐμμέναντας ἢ ἐμμένοντας τῆι τοιαύτηι ἀσεβείᾳ, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.

M VIII 385

L V 577

13 Εἴ τις ἀντιποιεῖται τῶν ἀσεβῶν συγγραμμάτων Θεοδωρήτου τῶν κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως καὶ τῆς ἐν Ἐφέσῳ πρώτης ἁγίας συνόδου καὶ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ τῶν δώδεκα αὐτοῦ κεφαλαίων καὶ πάντων, ὧν συνεγράψατο ὑπὲρ Θεοδώρου καὶ Νεστορίου τῶν δυσσεβῶν καὶ τῶν ἄλλων τῶν τὰ αὐτὰ τοῖς προειρημένοις Θεοδώρῳ καὶ Νε-

1—30 *can. XII adf. decurtatum Manuel Caleca; cf. quae ad p. 218, 15—219, 11 notavi*
 1 ἄλλον — 22 καλεῖσθαι *adf. Vigilii in epist. II ad Eutychium [Appendix III, p. 246, 21—41]; Latine ext. in Vigilii epist. adu. tria capitula 157—160 [ACO IV 2 p. 166, 26—45]* 31—244, 6 *can. XIII adf. decurtatum Manuel Caleca; cf. quae ad p. 219, 13—21 notavi.*

ΠΑΙΛμ

1 μοψουεστίας ΠΑ *ut solent* 2 τῶν] τὸν Π 3 χειρόνων] χρόνων | χειρῶν Λ 4 βελτιωθέντα] τελειωθέντα μ βαπτισθέντα Λμ 6 καὶ¹ om. μ ἀξιωθῆναι] ἀπολαύειν Λμ 7 προσκυνούμενον Λμ 9 εἶπεν om. Π 13 μόνῳ Λμ τὴν² om. l 15 οὐδὲ — 16 θεὸν om. Π 15 αὐτὸν om. A λέγειν A 16 Χριστὸν om. ΑΙ τὸν om. μ 17 ὅτι καὶ ἐν τῆι ΑΙΛμ τῆι om. Π 20 μαθητευθέντας Λμ 21 Ἐπικουρίους ΠΑΛμ 22 οἰκεῖον τὸ Λμ τὸ om. Π 26 ἢ λέγοντας ἢ Π 27 τὰ αὐτὰ — 28 αὐτοῦ καὶ om. Π 28 αὐτῷ] αὐτῶν Π 29 ἐμμέναντας ἢ ἐμμένοντας] ἐμμένοντας Π 30 ἀσεβείαι] αἰρέσει Π ὁ τοιοῦτος om. ΠΙ 31 θεοδωρίτου Π *ut solet* ὀρθῆς] ἄληθοῦς Π 32 πρώτης καὶ ἁγίας Π 33 θεοδωρίτου ΠΛμ 34 τῶν³] ὑπὲρ Π αὐτὰ] λοιπὰ Λμ θεοδωρίτῳ Π

στορίῳ φρονησάντων καὶ δεχομένων αὐτοὺς καὶ τὴν αὐτῶν ἀσεβείαν, καὶ διὰ τοῦτο ἀσεβεῖς καλεῖ τοὺς τῆς ἐκκλησίας διδασκάλους τοὺς καθ' ὑπόστασιν τὴν ἕνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τὴν σάρκα ὁμολογοῦντας, ἀλλὰ μὴ ἀναθεματίζει τὰ εἰρημένα ἀσεβῆ συγγράμματα καὶ τοὺς τὰ ὅμοια τούτοις φρονήσαντας ἢ φρονοῦντας καὶ πάντας δὲ τοὺς γράψαντας κατὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως ἢ τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ τῶν δώδεκα αὐτοῦ κεφαλαίων καὶ ἐν τῇ 5 τοιαύτῃ ἀσεβείᾳ τελευτήσαντας, ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.

- 14 Εἴ τις ἀντιποιεῖται τῆς ἐπιστολῆς τῆς λεγομένης παρὰ Ἰβρα γεγράφθαι πρὸς Μάριν τὸν Πέρσην, τῆς ἀρνούμενης μὲν τὸν θεὸν λόγον ἐκ τῆς ἁγίας θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας σαρκωθέντα ἄνθρωπον γεγενῆσθαι, λεγούσης δὲ ψιλὸν ἄνθρωπον ἐξ αὐτῆς γεννηθῆναι, ὃν ναὸν ἀποκαλεῖ, ὡς ἄλλον εἶναι τὸν θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν ἐν ἁγίοις Κύριλλον τὴν ὀρθὴν τῶν Χριστιανῶν πίστιν κηρύξαντα διαβαλλούσης ὡς αἰρετικὸν καὶ ὁμοίως Ἀπολιναρίῳ τῷ δυσσεβεῖ γράψαντα καὶ μεμφομένης τὴν ἐν Ἐφέσῳ 10 πρῶτην ἁγίαν σύνοδον ὡς χωρὶς κρίσεως καὶ ζητήσεως Νεστόριον καθελοῦσαν, — καὶ τὰ δώδεκα κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἀσεβῆ καὶ ἐναντία τῇ ὀρθῇ πίστει ἀποκαλεῖ ἢ αὐτὴ ἀσεβῆς ἐπιστολὴ καὶ ἐκδικεῖ Θεόδωρον καὶ Νεστόριον καὶ τὰ ἀσεβῆ αὐτῶν δόγματα καὶ συγγράμματα — εἴ τις τοίνυν τῆς εἰρημένης ἀσεβοῦς ἐπιστολῆς ἀντιποιεῖται καὶ μὴ 15 ἀναθεματίζει αὐτὴν καὶ τοὺς ἀντιποιοιμένους αὐτῆς καὶ λέγοντας αὐτὴν ὀρθὴν εἶναι ἢ μέρος αὐτῆς καὶ γράψαντας ἢ καὶ γράφοντας ὑπὲρ αὐτῆς ἢ τῶν περιεχομένων αὐτῇ ἀσεβειῶν καὶ τολμῶντας ταύτην ἐκδικεῖν ἢ τὰς περιεχομένας αὐτῇ ἀσεβείας ὀνόματι τῶν ἁγίων πατέρων ἢ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου καὶ τούτοις μέχρι τέλους ἐμμείναντας, 20 ὁ τοιοῦτος ἀνάθεμα ἔστω.

Τούτων τοίνυν οὕτως ὁμολογηθέντων, ἃ καὶ παρελάβομεν ἐκ τῆς θείας γραφῆς καὶ τῆς τῶν ἁγίων πατέρων διδασκαλίας καὶ τῶν ὀρισθέντων περὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πίστεως παρὰ τῶν προειρημένων ἁγίων τεσσάρων συνόδων, γενομένης δὲ καὶ παρ' ἡμῶν τῆς ἐπὶ τοῖς αἰρετικοῖς καὶ τῆς τούτων ἀσεβείας, πρὸς γε καὶ τῆς τῶν ἐκδικησάντων ἢ ἐκδικούντων 25 τὰ εἰρημένα τρία κεφάλαια καὶ ἐναπομεινάντων ἢ καὶ ἀπομενόντων τῇ οἰκείᾳ πλάνῃ κατακρίσεως, εἴ τις ἐπιχειρήσει ὑπεναντία τοῖς παρ' ἡμῶν εὐσεβῶς διατυπωθεῖσι παραδοῦναι ἢ διδάξαι ἢ γράψαι, εἴ μὲν ἐπίσκοπος εἴη ἢ ἐν κλήρῳ ἀναφερόμενος, ὁ τοιοῦτος ἀλλότρια ἱερέων καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς καταστάσεως πράττων γυμνωθήσεται τῆς ἐπισκοπῆς ἢ τοῦ κλήρου, εἴ δὲ μοναχὸς ἢ λαϊκός, ἀναθεματισθήσεται. αἱ ὑπογραφαί. 30

Εὐτύχιος ἐλέει θεοῦ ἐπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως νέας Ῥώμης· ἐψηφισάμην τὰ προκείμενα καὶ ὁμολογῶ οὕτως ἔχειν, ὡς πάντα τὰ προγεγραμμένα κεφάλαιά τε καὶ δόγματα περιέχει, καὶ δεχόμενος τὰς ἁγίας τέσσαρας συνόδους, τουτέστι τὴν ἐν Νικαίᾳ καὶ τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει καὶ τὴν ἐν Ἐφέσῳ τὸ πρότερον καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι, καὶ τὰ παρ' αὐτῶν περὶ τῆς μιᾶς καὶ τῆς αὐτῆς πίστεως ὀρισθέντα καὶ πᾶσι τούτοις ἐμμένων, 35

7 τῆς ἐπιστολῆς — 16 συγγράμματα *ext. in Vigiliis epist. adu. tria capitula 149 [ACO IV 2 p. 165, 15—24]; cf. p. 247, 9—18* 22—30 *adferuntur decurtatum in act. IIII concil. Lateran. [Mansi X 1060 A—B].*

Π Α Ι, Λ μ [*usque ad 30 ἀναθεματισθήσεται*]

1	φρονούντων Π	δεχόντων Π	δεξαμένων Λμ	δέχεται Α	αὐτοὺς om. Λμ	αὐτοὺς τε
ΑΙ	διὰ τοῦτο] δι' αὐτῶν τοὺς Π	2	τοὺς καθ' ὑπόστασιν] ὡς Λμ	3	πρὸς τὴν σάρκα	
om. Π	φρονούντας καὶ ὁμολογοῦντας Π		ἀλλὰ μὴ] καὶ εἴπερ οὐκ Π	5	καὶ ¹] ἢ Π	7
μάρην Π	14 ἀποκαλεῖ] καλεῖ μ	17	αὐτῆς] αὐτὴν Π	17/18	ἢ μέρος om. Π	<i>lacuna relicta</i>
	18 αὐτῆς ¹] αὐτῇ Π αὐτὴν Α		ἢ ¹ om. Π	καὶ ² om. Λμ	19	ταύτην] αὐτὴν
Λμ	20 τούτοις] τούτους Π	22	ὁμολογηθέντων παρ' ἡμῶν Λμ	24	τεσσάρων] δ' Ι	25
των] αὐτῶν Π	πρὸς δὲ γε Ι	26	καὶ ² om. Π	27	ἐπιχειρήσει Λμ	28
μενος om. Ι	ἢ ³ om. Α	29	ἀλλότριος μ	30	λαϊκὸς εἴη Λμ	αἱ ὑπογραφαί] ὑπογραφή
Ι om. Π	31 ἐλέει Α		ἐψηφισάμην ΠΙ	34	ἐν ² om. Π	

καθώς προέγραπται, κατακρίνω και ἀναθεματίζω πρὸς τοῖς ἄλλοις αἰρετικοῖς καὶ τοῖς ἀσεβέσιν αὐτῶν συγγράμμασι Θεόδωρον τὸν ἀσεβῆ τὸν Μοψουεστίας γενόμενον ἐπίσκοπον μετὰ τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ πάντα τὰ ἀσεβῶς συγγραφέντα Θεοδωρήτῳ, καθ' ἃ προεῖρηται, καὶ τὴν ἀσεβῆ ἐπιστολὴν τὴν λεγομένην Ἰβρα καὶ τοὺς τὰ ὅμοια τούτοις φρονήσαντας ἢ φρονούοντας, καὶ ὑπέγραψα.

5

M VIII 389

Ἀπολινάριος ἐλέω θεοῦ ἐπίσκοπος Ἀλεξανδρείας
Δομνῖνος ἐλέω θεοῦ ἐπίσκοπος τῆς Θεουπολιτῶν
Ὅμοίως καὶ οἱ λοιποὶ ἐπίσκοποι ὑπέγραψαν.

III

VIGILII EPISTVLA II AD EUTYCHIVM

M VIII 413

Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ Εὐτυχίῳ Βιγίλιος

JK 936 I

Τὰ σκάνδαλα ἅπερ ὁ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους ἐχθρὸς τῷ σύμπαντι κόσμῳ διή- 10
γειρεν, οὐδεὶς ἄγνοεῖ, οὕτως ὡς τὸ οἰκεῖον βούλημα πρὸς τὸ ἀνατρέψαι τὴν τοῦ θεοῦ ἐκ-
κλησίαν ἐν ὅλῃ τῇ οἰκουμένῃ διακειμένην ἕκαστον φαύλου σκοποῦ τυγχάνοντα πλη-
ρῶσαι, οἷω δῆποτε τρόπῳ σπουδάζοντα οὐ μόνον ἐξ ὀνόματος ἰδίου, ἀλλὰ καὶ ἐξ ἡμετέρου
καὶ ἐξ ἄλλων διὰ τοῦ λέγειν ἢ τοῦ γράφειν διάφορα πλάσασθαι, πεποίηκεν εἰς τοσοῦτον,
ὅτι ἡμᾶς μετὰ τῶν ἀδελφῶν καὶ συνεπισκόπων ἡμῶν ἐν τῇ βασιλίδι πόλει διάγοντας καὶ 15
ἴσῳ σεβάσματι τὰς τέσσαρας συνόδους ἐκδικουῦντας καὶ ἐν τῇ τῶν τεσσάρων συνόδων μιᾷ
καὶ τῇ αὐτῇ πίστει ἀμώμως διατελοῦντας τοῖς σοφίσμασι τῆς οὕτω πονηρᾶς αὐτῶν παν-
ουργίας ἐπεχείρησε διελεῖν, ὥστε ἡμᾶς τοὺς ἐν μιᾷ πίστει ὁμόφρονος γεγονότας καὶ ὄντας,
2 καταφρονήσαντας τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης, εἰς διχόνοιαν ἀπαχθῆναι. ἀλλ' ἐπειδὴ Χριστὸς 19
ὁ θεὸς ἡμῶν, ὅς ἐστι φῶς ἀληθινόν, ὃν σκότος οὐ καταλαμβάνει, πάσης συγχύσεως τῆς
ἡμῶν διανοίας ἀποκινηθείσης πρὸς εἰρήνην τὴν οἰκουμηνικὴν ἀνεκαλέσατο ἐκκλησίαν, cf. Ioh. 1, 9
1 Ioh. 1, 5
οὕτως ὥστε τὰ ὀφείλουτα διατυπωθῆναι παρ' ἡμῶν ἀποκαλύπτοντος τοῦ κυρίου καὶ
τῆς ἀληθείας ἀνιχνευθείσης σωτηριαδῶς πληρωθῆναι, διὰ τοῦτο γινωσκέτω ὑμῶν ἢ
σύμπασα ἀδελφότης, ὅτι περ τὰς τέσσαρας συνόδους, τουτέστι τὴν ἐν Νικαίαι, τὴν ἐν
Κωνσταντινουπόλει, τὴν ἐν Ἐφέσῳ πρώτην καὶ τὴν ἐν Χαλκηδόνι, ἅμα τοῖς ἡμῶν ἀδελφοῖς 25
ἐν πᾶσι καὶ δεχόμεθα καὶ θεοφιλεῖ διανοίαι προσκυνοῦμεν καὶ ὁμοψύχως φυλάττομεν καὶ,
οἵτινες δῆποτε ταῖς αὐταῖς ἀγίαις συνόδοις ἐν πᾶσι τοῖς ὑπ' αὐτῶν περὶ τῆς ἀγίας πίστεως
ὀρισθεῖσιν οὐκ ἀκολουθοῦσι, τούτους ἄλλοτρίους τοῦ συλλόγου τῆς ἀγίας καὶ καθολικῆς

Haec epistula Vigilii ad Eutychium ext. in codd. Parisino gr. III 5, fol. 36^v—38^v (Π) et Arundel. 529, fol. 87^r—91^r (A) et Athoo Iwiron 381, fol. 314^r—316^r (1).

ΠΑΙ

1 ἄλλοις ἅπασιν I 6 ἐλέει A 7 ἐλέει A 9 *inscr.* Βιγίλιος (μυγίλλιος Π) ἀρχιεπι-
σκόπου βώμης πρὸς εὐτύχιον ἀρχιεπίσκοπον κωνσταντινουπόλεως καὶ πᾶσαν (*om.* Π) τὴν προκειμένην
ἀγίαν σύνοδον ΠΑΙ μυγίλλιος Π 16 τεσσάρων τούτων ΠΑ 21 τὴν οἰκουμένην ἀνεκα-
λέσατο καὶ ἐκκλησίαν Π 23 ἢ *addidit in marg.* A *om.* Π 25 χαλκηδόνι ΑΙ ἅμα τοῖς]
σὺν αὐτοῖς Π 27 εἴτινες A τὰς αὐτὰς ἀγίας συνόδους ΠΑ

- 3 ἐκκλησίας κρίνομεν. διὰ τοῦτο τὴν ὑμῶν ἀδελφότητα τὸ παρ' ἡμῶν γενόμενον εἶδέναι
βουλόμενοι τούτοις τοῖς γράμμασι κατάδηλον αὐτῇ ποιούμεν, ἐπειδὴ οὐδενὶ ἀμφίβολόν
ἔστιν, ὅποσα κέκίνηται περὶ τῶν τριῶν κεφαλαίων, τουτέστι περὶ Θεοδώρου τοῦ ποτε
Μοψουεστίας ἐπισκόπου καὶ τῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῶν Θεο-
δωρήτου συγγραμμάτων καὶ τῆς ἐπιστολῆς τῆς λεγομένης παρὰ Ἰβρα γεγράφθαι πρὸς Μ VIII 416
Μάριν τὸν Πέρσην, καὶ διάφορα περὶ τῶν αὐτῶν κεφαλαίων γεγένηται τε καὶ γέγραπται· 6
- 4 καὶ διὰ τοῦτο εἶγε ἐν παντὶ πράγματι ὁ τῆς σοφίας λόγος ἀπαιτεῖ τὸ ζητηθὲν ἀναψηλαφᾶσ-
θαι καὶ οὐκ αἰδῶς εἶναι ὀφείλει, ὥστε τῇ σπουδῇ τῆς ἀληθείας τὸ παρὰ τὴν ἀρχὴν μὲν
παραλειφθὲν, εὐρεθὲν δὲ μετὰ ταῦτα δημοσιευθῆναι, πόσω γε μᾶλλον ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς
ὑποθέσεσι τοῦτο ἀρμόζει φυλάττεσθαι; ὁπότε δὴλόν ἐστι τοὺς ἡμῶν πατέρας καὶ μάλιστα 10
τὸν μακαριώτατον Αὐγουστίνον, τὸν ἐκλάμπαντα ἐν τοῖς θείοις λόγοις τῆς Ῥωμαϊκῆς
εὐγλωττίας διδάσκαλον, ἀναψηλαφῆσαί τε τοὺς οἰκείους λόγους καὶ διορθώσασθαι τὰ
αὐτῶι εἰρημένα καὶ τὰ παραλειφθέντα, μετὰ ταῦτα δὲ εὐρεθέντα προστεθεικέναι, καὶ
ἡμεῖς ὁμοίως τοῖς τοιούτοις ὑποδείγμασι προτραπέντες ἐν τῇ ὑποθέσει τῶν μνημονευ-
θέντων τριῶν κεφαλαίων οὐδέποτε ἀπέστημεν δι' ἐρεύνης γινόμενοι, τί περὶ τούτων τῶν 15
προειρημένων τριῶν κεφαλαίων ἐν τοῖς τῶν ἡμετέρων πατέρων γράμμασι δύνηται τὸ
5 ἀληθέστερον εὐρεθῆναι. ὅθεν φανερόν γεγενεε διὰ καθαρᾶς ἀληθείας ἐν τοῖς εἰρημένοις Θεοδώ-
ρου τοῦ Μοψουεστίας λόγοις τοῖς πανταχοῦ στηλιτευομένοις τὰ ἐναντία τῇ ὀρθῇ πίστει
καὶ ταῖς διδασκαλίαις τῶν ἁγίων πατέρων περιέχεσθαι, ἀμέλει τε καὶ οἱ ἄγιοι πατέρες κατ'
αὐτοῦ γράφοντες ἰδίους λόγους πρὸς διδασκαλίαν τῆς ἁγίας ἐκκλησίας καταλελοίπασι. 20
καὶ γὰρ ἐν ταῖς ἄλλαις αὐτοῦ βλασφημίαις φανερώς αὐτὸν εἰρηκέναι εὐρίσκομεν ἄλλον
εἶναι τὸν θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστὸν ὑπὸ τῶν τῆς ψυχῆς παθῶν καὶ τῶν τῆς σαρκὸς
ἐπιθυμιῶν ἐνοχλούμενον καὶ τῶν χειρόνων κατὰ μικρὸν ἀφιστάμενον πρὸς τὰ κρείττονα
τῇ προκοπῇ τῶν ἔργων ἐληλυθέναι καὶ τῇ πολιτείαι ἄμωμον γενόμενον καὶ ὡς ψιλὸν 25
ἄνθρωπον βαπτισθῆναι ἐν ὀνόματι πατρὸς καὶ υἱοῦ καὶ ἁγίου πνεύματος καὶ διὰ τοῦ
βαπτίσματος τὴν χάριν τοῦ ἁγίου πνεύματος εἰληφέναι καὶ υἰοθεσίας ἡξιώσθαι καὶ καθ'
ὁμοίωσιν βασιλικῆς εἰκόνας εἰς πρόσωπον τοῦ θεοῦ λόγου τὸν Χριστὸν προσκυνεῖσθαι
καὶ μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἄτρεπτον ταῖς ἐννοίαις καὶ παντελῶς ἀναμάρτητον γεγενῆσθαι.
- 6 πρὸς τούτοις εἶπε τοιαύτην γεγενῆσθαι τὴν ἔνωσιν τοῦ θεοῦ λόγου πρὸς τὸν Χριστόν, 30
ὅποισιν ὁ ἀπόστολος εἶπε περὶ τοῦ ἀνδρός καὶ τῆς γυναικός· ἔσονται οἱ δύο εἰς σάρκα
1 Cor. 6, 16 μίαν, καὶ ὅτι μετὰ τὴν ἀνάστασιν ἐμφυσήσας ὁ κύριος τοῖς μαθηταῖς καὶ εἰπὼν· λάβετε
Ioh. 20, 22 πνεῦμα ἅγιον, οὐ δέδωκεν αὐτοῖς πνεῦμα ἄγιον. ὁμοίως καὶ τοῦτο ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὅτι
7 τὴν ὁμολογίαν, ἣν Θωμᾶς ἐποίησατο ψηλαφήσας τὰς χεῖρας καὶ τὴν πλευρὰν τοῦ κυρίου
Ioh. 20, 28 μετὰ τὴν ἀνάστασιν λέγων· ὁ κύριός μου καὶ ὁ θεός μου, μὴ εἰρήσθαι ὑπὸ τοῦ Θωμᾶ
περὶ τοῦ Χριστοῦ, (οὐδὲ γὰρ λέγει Θεόδωρος θεὸν εἶναι τὸν Χριστόν), ἀλλὰ πρὸς τὰ 35
θαύματα τῆς ἀναστάσεως ἐκπλαγέντα τὸν Θωμᾶν δοξάσαι τὸν θεὸν καὶ ταῦτα εἰρηκέναι.
- 8 τὸ δὲ χεῖρον ἔτι μὴν καὶ ἐν τῇ ἐρμηνείαι, ἣν δῆθεν ἐν ταῖς πράξεσι τῶν ἀποστόλων ἔγραψεν,
ὁ αὐτὸς Θεόδωρος ὁμοιον ἐποίησατο τὸν Χριστὸν Πλάτωνι καὶ Μανιχαίωι καὶ Ἐπικούρωι
καὶ Μαρκίωι λέγων ὅτι, ὥσπερ ἕκαστος ἐκείνων ἐκ τοῦ οἰκείου οὗ εὗρατο δόγματος, τοὺς
ἰδίους μαθητὰς ἐκάλεσε Πλατωνικοὺς καὶ Μανιχαίους καὶ Ἐπικουρείους καὶ Μαρκιωνιστὰς, M VIII 417
τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ ὁ Χριστὸς τὸ δόγμα εὐρηκῶς ἐξ αὐτοῦ τοὺς Χριστιανούς ἐκάλεσεν. 41

13 καὶ ἡμεῖς — 41 ἐκάλεσεν ext. in *Vigiliis epist. adu. tria capitula* 156—160 [ACO IV 2 p. 166, 21—45] 21 ἄλλον — 41 ἐκάλεσεν ext. in can. XII concilii quinti [Appendix III, p. 243, 1—22], *Latine* p. 218, 15—219, 4.

ΠΑΙ

16 συγγράμμασι ΑΙ δύνηται τὸ] δύνατο Α 17 προειρημένοις ΑΙ 19 ἀμέλει τε]
ἀμελειτοὶ Π ἀμέλη Ι ἀμέλει Α (ἀμέλλη τοι in marg.) 24 τὴν προκοπὴν Π καὶ¹ om. Ι 28 εὐ-
νοίαις Ι 34 ὑπὸ om. Π 39 οὗ om. ΠΑ ἠῦρατο Α 40 ἰδίους] οἰκείου Π ἐπι-
κούρους ΠΑ

διὰ ταῦτα τοίνυν σύμπασα γινωσκέτω ἡ καθολικὴ ἐκκλησία δικαίως ἡμᾶς καὶ ἀνεπιλήπτως
 9 πρὸς τὰ περιεχόμενα ταύτηι ἡμῶν τῆι διατυπώσει ἐληλυθέναι. ὅθεν κατακρίνομεν καὶ
 ἀναθεματίζομεν ὁμοίως τοῖς ἄλλοις πᾶσιν αἰρετικοῖς τοῖς κατακριθεῖσι καὶ ἀναθεματισθεῖσιν,
 ὡς φανερόν ἐστιν, ὑπὸ τῶν προειρημένων ἁγίων τεσσάρων συνόδων καὶ ὑπὸ τῆς καθο-
 λικῆς ἐκκλησίας καὶ Θεόδωρον τὸν ποτε Μοψουεστίας ἐπίσκοπον καὶ τὰ τούτου ἀσεβῆ 5
 συγγράμματα, οὐδὲν ἦττον καὶ τὰ παρὰ Θεοδώρητου συγγραφέντα κατὰ τῆς ὀρθῆς
 πίστεως καὶ κατὰ τῶν δώδεκα κεφαλαίων τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου καὶ κατὰ τῆς ἐν Ἐφέσῳ
 πρώτης συνόδου καὶ τὰ πρὸς ἐκδίκησιν Θεοδώρου καὶ Νεστορίου ὑπ' αὐτοῦ συγγραφέντα.
 10 πρὸς τούτοις ἀναθεματίζομεν καὶ κατακρίνομεν τὴν ἐπιστολὴν τὴν πρὸς Μάριν τὸν Πέρσῃν
 τὸν αἰρετικὸν παρὰ Ἰβρα γεγράφθαι λεγομένην, ἥτις τὸν θεὸν λόγον ἐκ τῆς ἁγίας θεοτόκου 10
 καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας σαρκωθέντα ἀνθρωπον γεγενῆσθαι ἀπαρνείται, ψιλὸν δὲ ἀνθρω-
 πον ἐξ αὐτῆς γεννηθῆναι λέγει, ὃν ναὸν προσαγορεύει, ὥστε ἐκ τούτου ἄλλον νοεῖσθαι τὸν
 θεὸν λόγον καὶ ἄλλον τὸν Χριστόν· καὶ τὸν ἅγιον δὲ Κύριλλον, τὸν τῆς ὀρθῆς πίστεως
 διδάσκαλόν τε καὶ κήρυκα, ὡς αἰρετικὸν καὶ ὁμοίᾳ Ἀπολιναρίου γράψαντα διαβάλλει καὶ
 καταγινώσκει τῆς ἐν Ἐφέσῳ πρώτης συνόδου ὡς χωρὶς κρίσεως τε καὶ ζητήσεως τὸν 15
 Νεστόριον κατακρινάσης καὶ τὰ δώδεκα κεφάλαια τοῦ ἐν ἁγίοις Κυρίλλου ἀσεβῆ καὶ
 ἐναντία τῆι ὀρθῆι πίστει ἀποκαλεῖ ἢ αὐτῆ ἐπιστολῆ, ἐκδικεῖ δὲ Θεόδωρον καὶ Νεστόριον καὶ
 τὰ ἀσεβῆ αὐτῶν δόγματα καὶ συγγράμματα. τὰ προειρημένα τοίνυν τρία ἀσεβῆ κεφάλαια
 ἀναθεματίζομεν καὶ κατακρίνομεν, τουτέστι τὸν ἀσεβῆ Θεόδωρον τὸν Μοψουεστίας μετὰ
 τῶν ἀσεβῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων καὶ ἄπερ ἀσεβῶς Θεοδώρητος συνεγράψατο, καὶ τὴν 20
 ἐπιστολὴν τὴν λεγομένην παρὰ Ἰβρα γεγράφθαι, ἥτις αἰ εἰρημέναι ἀνωτέρω ἀθέμιτοι
 περιέχονται βλασφημίαι, καὶ τὸν ὄντινα δῆποτε ταῦτα ἐν οἴῳ δῆποτε χρόνῳ πιστεύοντα
 ὀφείλιν δεχθῆναι ἢ ἐκδικηθῆναι ἢ ἐπιχειροῦντά ποτε τὴν παροῦσαν κατάκρισιν ἀνατρέψαι,
 11 τῶι ὁμοίῳ ἀναθέματι ὑποβάλλομεν. τοὺς δὲ, ὅσοι φυλάττοντες τὴν ὀρθὴν πίστιν τὴν
 ὑπὸ τῶν προειρημένων τεσσάρων συνόδων κηρυχθεῖσαν τὰ μνημονευθέντα τρία κεφάλαια 25
 κατέκριναν ἤγουν κατακρίνουσιν, ἀδελφοὺς καὶ συνιερεῖς ὀριζόμεθα. ἅτινα δῆποτε εἴτε
 παρ' ἐμοῦ εἴτε παρ' ἄλλων πρὸς ἐκδίκησιν τῶν προειρημένων τριῶν κεφαλαίων γεγένηται,
 τῆι διατυπώσει τοῦ παρόντος ἡμῶν γράμματος καταργοῦμεν· πάσας γὰρ τὰς ἐμφορομέ-
 νας ἀνωτέρω βλασφημίας ἀπέστω τῆς καθολικῆς ἐκκλησίας ἵνα τις εἴποι ὅτι αἰ προειρη-
 μέναι τέσσαρες σύνοδοι ἢ μία ἐξ αὐτῶν ἐδέξατο ἢ τοὺς τὰ ὁμοία φρονούντας καὶ ἀκολου- 30
 θούντας· δηλοῦται ὄντως ὅτι περ ὑπὸ τῶν μνημονευθέντων ἁγίων πατέρων καὶ μάλιστα
 ὑπὸ τῆς ἁγίας ἐν Χαλκηδόνι συνόδου οὐδεὶς περὶ οὗ ὑποψία τις γέγονεν, ἐδέχθη, εἰ μὴ ὅς
 ἀπεβόλετο τὰς ἀνωτέρω ἐμπεριεχομένης βλασφημίας ἤγουν τὰ ὁμοία ταύταις ἢ τὴν
 αἴρεσιν περὶ ἧς ὑποπίτος γέγονεν, ἢ τὰς βλασφημίας ἀπηρνήσατο καὶ κατέκρινε, περὶ ὧν ἐν
 ὑπονοίαι γέγονεν. 35

Ὁ θεὸς σε ὑγιῆ διαφυλάττοι, ἀδελφὲ τιμιώτατε.

Ἐδόθη τῆι πρὸ ἐξ εἰδῶν Δεκεμβρίων βασιλείας τοῦ δεσπότη ἡμῶν Ἰουστινιανοῦ
 τοῦ αἰωνίου αὐγούστου ἔτους εἰκοστοῦ ἑβδόμου μετὰ τὴν ὑπατείαν Βασιλείου τοῦ
 λαμπροτάτου ἔτους δωδεκάτου.

1—8; 9—18; 18—35 *ext. in Vigilii epist. adu. tria capitula* 164; 149; 165/6 [*ACO IV* 2 p. 167,
 25—34; p. 165, 15—24; p. 168, 3—18] 9—18 *cf. can. XIV, p. 244, 7—16.*

ΠΑΙ

4 ὡς] ὥστε ΠΑ ὑπό¹] ἀπό ΠΑ προειρημένων *om.* I τεσσάρων] δ I ὑπό²] ἀπό ΠΑ
 7 δώδεκα] ἰβ I 13 τὸν³ *om.* ΠΑ 14 ἀπολιναρίῳ I 16 δώδεκα] ἰβ I 22 ταῦ-
 τα] τὰ ΠΑ 25 ὑπό] ἀπό ΠΑ τεσσάρων] δ I 27 εἰρημένων ΑΙ 30 τέσσαρες] δ I
 31 ὄντος I ὑπό] ἀπό ΠΑ 32 ὑπό] ἀπό ΠΑ 35 ὑπογραφὴ *in marg.* ΠΑ 38 εἰκοσ-
 τοεβδόμου Π ὑπατίαν ΠΑ βελισαρίου I 39 δωδεκάτου] ΓC A *post* δωδεκάτου *adnot.*
 ΠΑ: τέλος βιβλίου ἢ τῆς ἁγίας συνόδου τῆς ἐν κωνσταντινουπόλει συναχθείσης· χριστὲ ὁ θεός, δόξα σοι·
 ἀμήν.

V CANONES XV (CONTRA ORIGENEM SIVE ORIGENISTAS)

Τῶν ἁγίων ρξε πατέρων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἁγίας πέμπτῃς συνόδου κανόνες M VIII 396
δεκαπέντε

- 1 Εἴ τις τὴν μυθώδη προὔπαρξιν τῶν ψυχῶν καὶ τὴν ταύτῃ ἐπομένῃν τερατώδη ἀποκατάστασιν πρεσβεύει, ἀνάθεμα ἔστω.
- 2 Εἴ τις λέγει πάντων τῶν λογικῶν τὴν παραγωγὴν νόας ἄσωμάτων καὶ ἄλλους γε- 5
γονένοι διχα παντὸς ἀριθμοῦ καὶ ὀνόματος, ὡς ἐνάδα πάντων τούτων γενέσθαι τῇ ταυ-
τότητι τῆς οὐσίας καὶ δυνάμεως καὶ ἐνεργείας καὶ τῇ πρὸς τὸν θεὸν λόγον ἐνώσει τε καὶ
γνώσει· κόρον δὲ αὐτοὺς λαβεῖν τῆς θείας θεωρίας καὶ πρὸς τὸ χεῖρον τραπήναι κατὰ τὴν
ἐκάστου ἀναλογίαν τῆς ἐπὶ τοῦτο ῥοπῆς καὶ εἰληφέναι σώματα λεπτομερέστερα ἢ παχύ-
τερα καὶ ὄνομα κληρώσασθαι διὰ τὸ ὡς ὀνομάτων οὕτω καὶ σωμάτων διαφορὰς εἶναι τῶν 10
ἄνω δυνάμεων· καὶ ἐντεῦθεν τοὺς μὲν χερουβίμ, τοὺς δὲ σεραφίμ, τοὺς δὲ ἀρχὰς καὶ ἐξουσίας
ἢ κυριότητος ἢ θρόνους καὶ ἀγγέλους καὶ ὅσα ἔστιν οὐράνια τάγματα γεγονένοι τε καὶ
ὀνομασθῆναι, ἀνάθεμα ἔστω.
- 3 Εἴ τις λέγει τὸν ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας καὶ αὐτὰ τῆς αὐτῆς τῶν λο- 15
γικῶν ἐνάδος ὄντα ἐκ παρατροπῆς τῆς ἐπὶ τὸ χεῖρον γεγονένοι τοῦτο, ὅπερ εἰσίν, ἀνάθεμα
ἔστω.
- 4 Εἴ τις λέγει τὰ λογικὰ τὰ τῆς θείας ἀγάπης ἀποφυγέντα σώμασι παχυτέροις τοῖς 20
καθ' ἡμᾶς ἐνδεθῆναι καὶ ἀνθρώπους ὀνομασθῆναι, τὰ δὲ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς κακίας ἐλληλα-
κότα ψυχροῖς καὶ ζοφεροῖς ἐνδεθῆναι σώμασι καὶ δαίμονας ἢ πνευματικὰ τῆς πονηρίας
εἶναι τε καὶ καλεῖσθαι, ἀνάθεμα ἔστω. M VIII 397 20
- 5 Εἴ τις λέγει ἐξ ἀγγελικῆς καταστάσεως καὶ ἀρχαγγελικῆς ψυχικῆν κατάστασιν γί-
νεσθαι, ἐκ δὲ ψυχῆς δαιμονιώδη καὶ ἀνθρωπίνην, ἐκ δὲ ἀνθρωπίνης ἀγγέλου πάλιν καὶ
δαίμονας γίνεσθαι καὶ ἕκαστον τάγμα τῶν οὐρανίων δυνάμεων ἢ ὅλον ἐκ τῶν κάτω ἢ ἐκ
τῶν ἄνω ἢ ἐκ τῶν ἄνω καὶ τῶν κάτω συνεστηκέναι, ἀνάθεμα ἔστω.
- 6 Εἴ τις λέγει διττὸν πεφηνένοι τὸ γένος τῶν δαιμόνων συγκροτούμενον ἐκ τε ψυχῶν 25
ἀνθρωπίνων καὶ ἐκ κρειπτόνων καταπιπτόνων εἰς τοῦτο πνευμάτων· ἐνα δὲ νοῦν ἐκ πάσης
τῆς δῆθεν ἐνάδος τῶν λογικῶν ἀκίνητον μείναι τῆς θείας ἀγάπης καὶ θεωρίας, ὃν Χριστὸν
καὶ βασιλέα γεγονότα πάντων τῶν λογικῶν παραγαγεῖν πᾶσαν τὴν σωματικὴν φύσιν,
οὐρανὸν τε καὶ γῆν καὶ τὰ ἐν μέσῳ· καὶ ὅτι ὁ κόσμος πρεσβύτερα τῆς ὑπάρξεως αὐτοῦ
στοιχεῖα ἔχων ἐνυπόστατα, ξηρόν, ὑγρόν, θερμόν, ψυχρόν, καὶ τὴν ἰδέαν, πρὸς ἣν ἀπετυ- 30
πώθη, οὕτως γέγονε· καὶ ὅτι οὐχ ἢ παναγία καὶ ὁμοούσιος τριάς ἐδημιούργησε τὸν κόσ-
μον καὶ διὰ τοῦτό ἐστι γενητός, ἀλλ' ὁ νοῦς, ὃν φασί, δημιουργικὸς προὔπαρχων τοῦ
κόσμου καὶ τὸ εἶναι αὐτῶι τῶι κόσμῳ παρέχων γενητὸν ἀνέδειξεν, ἀνάθεμα ἔστω.

*Canones contra Origenem sive Origenistas praebet cod. Vindobon. hist. gr. 7, fol. 84^u—86^r [O];
cf. F. Diekamp, Die origenistischen Streitigkeiten im 6. Jahrhundert und das 5. allgemeine Concil, Münster 1899,
p. 90—96 Quae ratio intersit inter hos anathematismos et Iustiniani formam contra Origenem scripsum,
quam Georgius Monachus [ed. C. de Boor, Lipsiae 1904, vol. II, p. 630 sq.] et Georgius Cedrenus [PG 131,
720 D sq.] tradiderunt, uel Iustiniani edictum contra Origenem [ACO III p. 213 sq.], demonstravit Diekamp,
l. c. p. 83—97 Nonnullas doctrinae damnatae sententias ad Euagrii Pontici Κεφάλαια Γνωστικά [ed. A.
Guillaumont, Les six centuries des 'Kephalaia gnostica' d'Évagre le Pontique, Patrologia Orientalis, vol. 28, 1
(Paris 1958) p. 91 sq.] pertinere A. Guillaumont adseruit [Les 'Kephalaia gnostica' d'Évagre le Pontique
(Patristica Sorbonensia 5, Paris 1962, p. 157 sq.)].*

O

7 τῆς Diek.] τῆς O 8 αὐτοὺς Diek.] αὐτὸν O χεῖρον Diek.] χείρων O 12 γε-
γονένοι Diek.] γέγονε O 18 ἐνδεθῆναι Diek.] ἐνδεθηθῆναι O 19 ἐνδεθῆναι Diek.] ἐνδεθηθῆναι O
22 ἀνθρωπίνην Diek.] ἀνθρωπίνη O 23 τῶν¹ bis O 33 τὸ Diek.] τῶ O

- 7 Εἴ τις λέγει Χριστὸν λεγόμενον ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχειν καὶ πρὸ πάντων τῶν αἰώ-
νων ἐνωθέντα τῷ θεῷ λόγῳ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν κενῶσαι ἑαυτὸν πρὸς τὸ ἀνθρώπι-
νον, ἐλεήσαντα τὴν, ὡς φασιν, γενομένην πολυσχεδῆ κατάρπτωσιν τῶν τῆς αὐτῆς ἐνάδος
καὶ ἐπαναγαγεῖν αὐτοὺς βουλόμενον διὰ πάντων γενέσθαι καὶ σώματα διάφορα μεταμφιά-
σασθαι καὶ ὀνόματα κληρώσασθαι, πάντα πᾶσι γεγενημένον, ἐν ἀγγέλοις ἀγγελον, ἀλλὰ 5
καὶ ἐν δυνάμεσι δύναμιν καὶ ἐν ἄλλοις τάγμασιν ἢ εἶδεσι τῶν λογικῶν ἁρμονίως ἐκάστοις
μεταμορφῶσθαι, εἶτα παραπλησίως ἡμῖν μετεσχηκέναι σαρκὸς καὶ αἵματος καὶ γεγενῆσθαι
καὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀνθρωπον, καὶ μὴ ὁμολογεῖ τὸν θεὸν λόγον κενωθῆναί τε καὶ ἐνανθρω-
πήσαι, ἀνάθεμα ἔστω.
- 8 Εἴ τις μὴ λέγει τὸν θεὸν λόγον τὸν ὁμοούσιον τῷ θεῷ καὶ πατρὶ καὶ ἀγίῳ πνεύ- 10
ματι, τὸν σαρκωθέντα καὶ ἐνανθρωπήσαντα, τὸν ἕνα τῆς ἀγίας τριάδος κυρίως Χριστὸν,
ἀλλὰ καταχρηστικῶς διὰ τὸν, ὡς φασιν, κενῶσαντα ἑαυτὸν νοῦν, ὡς συνημμένον αὐτῷ
τῷ θεῷ λόγῳ καὶ κυρίως λεγόμενον Χριστὸν, ἀλλ' ἐκεῖνον διὰ τοῦτον Χριστὸν καὶ τοῦ-
τον δι' ἐκεῖνον θεόν, ἀνάθεμα ἔστω.
- 9 Εἴ τις λέγει, ὅτι οὐχ ὁ λόγος τοῦ θεοῦ σαρκωθείς σαρκὶ ἐμψυχωμένῃ ψυχῇ λογικῇ 15
καὶ νοερᾷ κατελήλυθεν εἰς τὸν αἶδην καὶ πάλιν εἰς τὸν οὐρανὸν ὁ αὐτὸς ἀναβέβηκεν, ἀλλ' ὁ
παρ' αὐτοῖς λεγόμενος νοῦς, ὃν ἀσεβοῦντες λέγουσι κυρίως Χριστὸν τῇ τῆς μονάδος γνώ-
σει πεποιημένον, ἀνάθεμα ἔστω.
- 10 Εἴ τις λέγει, ὡς τὸ τοῦ κυρίου ἐξ ἀναστάσεως σῶμα αἰθέριόν τε καὶ σφαιροειδὲς τῷ 20
σχήματι καὶ ὅτι τὰ τοιαῦτα καὶ τὰ τῶν λοιπῶν ἐξ ἀναστάσεως ἔσται σώματα καὶ ὅτι
αὐτοῦ τοῦ κυρίου πρῶτον ἀποτιθεμένου τὸ ἴδιον αὐτοῦ σῶμα καὶ πάντων ὁμοίως εἰς τὸ
ἀνύπαρκτον χωρήσει ἢ τῶν σωμάτων φύσις, ἀνάθεμα ἔστω.
- 11 Εἴ τις λέγει, ὅτι ἡ μέλλουσα κρίσις ἀναίρεσιν παντελῆ τῶν σωμάτων σημαίνει καὶ 25
ὅτι τέλος ἐστὶ τοῦ μυθευομένου ἢ αὐλος φύσις καὶ οὐδὲν ἐν τῷ μέλλοντι τῶν τῆς ὕλης
ὑπάρξει, ἀλλὰ γυμνὸς ὁ νοῦς, ἔστω ἀνάθεμα.
- 12 Εἴ τις λέγει, ὅτι ἐνοῦνται τῷ θεῷ λόγῳ οὕτως ἀπαραλλάκτως αἱ τε ἐπουράνιοι 30
δυνάμεις καὶ πάντες οἱ ἀνθρωποὶ καὶ ὁ διάβολος καὶ τὰ πνευματικὰ τῆς πονηρίας, ὡς αὐτὸς
ὁ νοῦς ὁ λεγόμενος παρ' αὐτῶν Χριστὸς καὶ ἐν μορφῇ θεοῦ ὑπάρχων καὶ κενώσας, ὡς φα-
σιν, ἑαυτὸν, καὶ πέρας ἔσεσθαι τῆς βασιλείας τοῦ Χριστοῦ, ἀνάθεμα ἔστω.
- 13 Εἴ τις λέγει, ὡς οὐδὲ μίαν παντελῶς ἔξει ὁ Χριστὸς πρὸς οὐδὲ ἐν τῶν λογικῶν δια- 30
φοράν, οὐδὲ τῇ οὐσίᾳ οὐδὲ τῇ γνώσει οὐδὲ τῇ ἐφ' ἅπαντα δυνάμει ἢ ἐνεργείᾳ, ἀλλὰ
πάντες ἐκ δεξιῶν ἔσονται τοῦ θεοῦ, καθάπερ ὁ παρ' αὐτοῖς Χριστὸς, ὡς καὶ ἐν τῇ παρ'
αὐτῶν μυθευομένῃ προϋπάρξει ἐτύγχανον, ἀνάθεμα ἔστω.
- 14 Εἴ τις λέγει, ὅτι πάντων τῶν λογικῶν ἐνὰς μία ἔσται, τῶν ὑποστάσεων καὶ τῶν 35
ἀριθμῶν συναναριθμῶν τοῖς σώμασι, καὶ ὅτι τῇ γνώσει τῇ περὶ τῶν λογικῶν ἔπεται
κόσμων τε φθορὰ καὶ σωμάτων ἀπόθεσις καὶ ὀνομάτων (ἀν) αἵρεσις (καὶ) ταυτότης ἔσται
τῆς γνώσεως, καθάπερ καὶ τῶν ὑποστάσεων, καὶ ὅτι ἐν τῇ μυθευομένῃ ἀποκαταστάσει
ἔσονται μόνοι γυμνοὶ (οἱ νόες), καθάπερ καὶ ἐν τῇ παρ' αὐτῶν ληρωδομένῃ προϋπάρξει
ἐτύγχανον, ἀνάθεμα ἔστω.
- 15 Εἴ τις λέγει, ὅτι ἡ ἀγωγή τῶν νοῶν ἢ αὐτὴ ἔσται τῇ προτέρᾳ, ὅτε οὐπω ὑποβε- 40
βήκεσαν ἢ καταπειπτόκεισαν, ὡς τὴν ἀρχὴν τὴν αὐτὴν εἶναι τῷ τέλει καὶ τὸ τέλος τῆς
ἀρχῆς μέτρον εἶναι, ἀνάθεμα ἔστω.

O

3 πολλοσχεδῆ O, *om. Diek.* 16 ἔδην O 23 παντελῆ *Diek.*] παντελεῖ O 26 ἐπουράνιοι O
30 τῶν *bis* O 36 αἵρεσις O *Diek.* αἵρεσις *Lamb.*, ἀναίρεσις *scribam*; cf. 23 et 35 et *uersionem*
Syriacam [Euagr. Pont. Keph. Gnost. II 17, p. 67] καὶ³ *add. Diek.* 38 οἱ νόες *add. Diek.*